

Δέν ξέρω πολλά πράγματα από
σπίτια, ξέρω πώς έχουν τη φυλή τους τι-
ποτε άλλο.....

Δέν ξέρω πολλά πράγματα από σπίτια
θιψάσαι τη χαρά τους, και τη λύπη τους
κάψιά φορά, σα σταφάτησω:.....

Ξέρεις τ'α σπίτια πεισματώνουν εύκο-
λα, σαν τ'α γυψνώσεις.

γ. Σεφέρης.

Κόνιτσα

9. Ιούλιος - Δεκέμβριος 1986

ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ ΟΡΓΑΝΟ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ ΚΑΙ ΠΡΟΒΟΛΗΣ ΤΗΣ ΕΠΑΡΧΙΑΣ ΚΟΝΙΤΣΑΣ

ΠΕΡΙΟΔΟΣ ΤΡΙΤΗ. ΤΕΥΧΟΣ 9 ΔΡΧ. 80
ΚΟΝΙΤΣΑ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

	Σελ.
Καλοκαιρινά, Σ. Τουφίδη	81
Παιδικές Θύμησες, Θ. Ζώη	82
Προεκλογικά, Ι.Τ.	83
Σλαβικά Τοπωνύμια, Δ. Κρέμου	84
Φωτοφοβία, Τ. Κανάτση	85
Οδοιπορικό ενός Δασκάλου, Ζ. Τρύφωνα	86
Αλέκος Λαμπρίδης, Θ. Ζώη	88
Αλβανία, Σ. Τουφίδη	89
Η Αλληλογραφία μας	92
Ειδήσεις – Κρίσεις – Σχόλια	93
Βιβλιοπαρουσίαση, Σ.Τ.	95
Κονιτσιώτικα, Α. Ευθυμίου	96
Από την Ιστορία του τόπου μας, Ν. Τσίπα	96
Μνήμη Νικ. Γιάκκα, Λ.Β.	97
Μνήμη Μ. Βλάχα	98
Έθιμο Γάμου, Α. Κολιού	99
Νέα από την πατρίδα	101
Κοινωνικά	103

Δεν ξέρω πολλά πράγματα από
απλά, θέλω ναν είναι δι' ευχέ του π
πρε είναι
Δεν ξέρω πολλά πράγματα από απλά
εκούφα τη καρδιά μου και τη λυπη τους
καλά φάρμα ας ποιοτητα
Έρεση το σπίτι ποιοτητα αίσ
αλ, ας τα γυμνασεν
Γ. Σαφίρης

ΚΟΝΙΤΣΑ
9 τόμος - άρ. 1000

Εκδίδεται
από Συντακτική
Επιτροπή
Υπεύθυνος σύμφωνα
με το Νόμο:
Σωτ. Τουφίδης
Κόνιτσα
Τηλ. (0655) 44.100
22.464 - 22.212

Ετήσια συνδρομή Εσωτερικού Δρχ. 500
Ετήσια συνδρομή Εξωτερικού Δολ. 20,
μάρκα 50
Αλληλογραφία - Συνδρομές - Εμβάσματα
στον Υπεύθυνο του περιοδικού και στο
βιβλιοπωλείο «ΕΛΕΓΕΙΟ» του Θ. Ζώτου

Καλοκαιρινά

Ευλογημένο καλοκαίρι πώς μεταμορφώνεις τα χωριά μας!

Τη βουβαμάρα διαδέχονται η κίνηση κι ο θόρυβος.

Ιούλης και Αύγουστος είναι οι μήνες που παρατηρείται η μεγαλύτερη κοσμοσυναξή στα χωριά.

Ανεβαίνουν πρώτα οι συνταξιούχοι, ύστερα οι μανάδες με τα μικρά παιδιά και μετά οι εργαζόμενοι που παίρνουν, τέτοιον καιρό, τις άδειές τους για να βρεθούν όλοι μαζί στα πανηγύρια και στ' άλλα ξεφαντώματα του χωριού.

Στις πλατείες και στα καφεενεδάκια, σε πεζούλια ή ξύλινους πάγκους, ξεκουράζουν τα αδύναμα κορμιά τους οι γεροντότεροι. Κοντσίνα, τάβλι κομπολόι και συζητήσεις για το παρόν ή για το παρελθόν, δίνουν και παίρνουν.

Γεμίζουν από νέους τα σοκάκια και τα ξάγναντα. Δεν κρύβονται τα νιάτα. Γέλια, τραγούδια, μουσικές ως τα μεσάνυχτα.

Παιδιά μικρά φλυαρούν μ' εκείνες τις αυθόρμητες και τόσο αγαπητές, στους μεγαλύτερους, φωνούλες τους.

Ασταμάτητο παιγνίδι ολημερίς, στους κήπους, στις βρύσες, στους κλώνους των δέντρων, όπου κι αν φανταστεί κανείς.

Τρεις γεννιές ανθρώπων δίνουν την παρουσία τους στα μισοέρημα χωριά μας και τα ζωντανεύουν θυμίζοντας κάποιες, όχι πολύ μακρινές, εποχές· εποχές που οι κάτοικοι, σαν τα μυρμήγκια, θέριζαν, αλώνιζαν, τρυγούσαν, όργωναν έσπερναν, κρατώντας έτσι τα χωριά ζωντανά...

«Χαρείτε (τόρα) νιοί, χαρείτε νιές, χαρείτε παλικάρια· και σεις οι γεροντότεροι χαρείτε τα παιδιά σας».

Γιατί σε λίγο θα περάσουν οι όμορφες μέρες κι όλα αυτά θα μπουν στα τεφτέρια των αναμνήσεων.

Ας είν' ευλογημένο το καλοκαίρι που έστω και για λίγο ζωντανεύει τα χωριά μας. Μας ζωντανεύει όλους ανασκαλίζοντας τις ρίζες του πατρογονικού μας δέντρου.

Σ.Τ.

Ο ΤΥΦΛΟΣ

Το περιοδικό μας και λέω μας, γιατί είναι δικό μας: της Κόνιτσας, είναι το περιοδικό που χρόνια και χρόνια με αγκομαχητό ανεβαίνει τον ανήφορο της ζωής. Λέω με αγκομαχητό, με λαχάνιασμα, γιατί όσοι το έζησαν από κοντά, ξέρουν, πόσο δύσκολα εκδίδεται ένα περιοδικό, που στηρίζεται στις συνδρομές κι όταν πρωτογράψαμε σ' αυτό ήταν παιδικές θύμησες παλιές, ξεχασμένες ιστορίες, ιστορικά ντοκουμέντα προβλήματα και εικόνες της σημερινής ζωής της Κόνιτσας. Κι ήταν συγκεντρωμένα μόνο για την πόλη της Κόνιτσας.

Τώρα απλώθηκε κι έπιασε και την επαρχία κι έγινε ενδιαφέρον και για όλους τους κατοίκους της επαρχίας και νέους και γέρους.

Όμως κάτι που τελευταία έπαψε να ζει μέσα στις σελίδες του είναι οι παλιές θύμησες. Η παλιά όμορφη εικόνα της πόλης εδώ και 50 – 70 χρόνια.

Είναι φυσικά πολλοί που τίποτε από τη ζωή εκείνη δεν τους ενδιαφέρει.

Υπάρχουν όμως και λίγοι, δυστυχώς πολύ λίγοι που θά θελαν να φέρουμε εικόνες της ζωής εκείνης.

Έζησε εδώ και 50 – 80 χρόνια ένας τυφλός ο Σπύρος της Γκρόζελης».

Ήταν ψηλός, οστεώδης με ένα σκληρό καπέλο των διπλωματών. Φορούσε ένα μαύρο ράσο με τσέπες μεγάλες. Φαινόταν σα να δραπέτευσε από πίνακα του Μεγάλου μας Κρητικού ζωγράφου Γκρέκο.

Εφερνε γύρα το απόγευμα προ του εσπερινού μόνο σε λίγα σπίτια της πάνω – Κόνιτσας. Κτυπούσε με ένα γυαλιστερό μπαστούνι την πόρτα. Η νοικοκυρά ήξερε ότι ήταν ο κυρ – Σπύρος. Κατέβαινε του έδινε ένα «τετάρτι» ζυμωτό ψωμί. Ευχαριστούσε κι έφευγε τακ – τακ στο λιθόστρωτο.

Ανέβαινε κατόπι στην εκκλησιά του αη – Νικόλα και καθόταν στα πέτρινα πεζούλια.

Έμπαινε στον εσπερινό και καθόταν πλάι στις εικόνες ίδια αγιογραφία.

Πόσο τον συμπαθούσαμε αυτόν τον άγιο άνθρωπο μικροί και μεγάλοι.

Ας είναι αιωνία η μνήμη του.

Θ. Ζώης

Τη στιγμή που γράφονται αυτές οι γραμμές (23/7) τα προεκλογικά παίρνουν και δίνουν στο δήμο μας. Ανακοινώσεις, δημόσιες συζητήσεις, κλειστές διαβουλεύσεις, κινήσεις και αντικινήσεις μας βάζουν μπροστά στις ευθύνες μας και μας κάνουν σαφές ότι οι επίδοξοι δημοτικοί μας άρχοντες σκέπτονται σοβαρά τα προβλήματα της πόλης και ότι από τη δική μας επιλογή (!) εξαρτάται αν θα βρεθούμε στο γκρεμό ή στην κορυφή.

Βέβαια την καλή θέληση όλων αυτών δεν την αμφισβητούμε. Άλλωστε σε γενικές γραμμές η καλή θέληση σε κανέναν δεν έχει λείψει σ' αυτόν τον τόπο. Ούτε η ικανότητα έλειψε πάντοτε. Έλειψε όμως η αποτελεσματικότητα. Οι λόγοι πολλοί: Απουσία ορθολογικού προγράμματος, συνασπισμοί ευκαιρίας χωρίς κάποια ιδεολογική συνοχή καιροσκοπισμός, έλλειψη συντονισμού και καταμερισμού εργασίας, ατομισμός και άλλα τέτοια που βαρύνουν το νεοελληνικό κοινωνικό και πολιτικό μας βίο.

Ακόμη πρέπει να πούμε ότι, όσο οι διακηρύξεις των υποψηφίων για τη διαχείριση των δημοτικών μας υποθέσεων θα περιορίζονται σε γενικόλογες τοποθετήσεις του τύπου: αυτοδύναμος οικονομικά δήμος, αμερόληπτη και ισότιμη αντιμετώπιση όλων και τα παρόμοια, χωρίς να λαμβάνεται υπόψη η πραγματικότητα και χωρίς πρόγραμμα συγκεκριμένων επιλογών και βαθμιαίας κατάκτησης των στόχων, αισιόδοξη προοπτική δε διαφαίνεται.

Το πόσο παραξηγημένα είναι οι δυνατότητες και το έργο που μπορεί να επιτελέσει η Τοπική Αυτοδιοίκηση φαίνεται από την εκφρασμένη άποψη πολλών ότι είτε τον α είτε τον β ψηφίσουμε το ίδιο κάνει, αφού όποιος και να βγει, αν το κράτος δώσει λεφτά, θα μας στρώσει κανένα δρόμο, θα φροντίσει για το νερό και τα σκουπίδια δε θα τ' αφήσει σωρούς στους δρόμους,

μιας και τα λίγα τα συνηθίσαμε τόσο πολύ που μας αρκούν κάποιες εξορμήσεις καθαριότητας. Τα καλάθια υπάρχουν για τους χαζούς.

Έτσι έχουν τα πράγματα και όσο η καθημερινή πρακτική δεν ξεφεύγει από τα περιορισμένα υπηρετικά πλαίσια που διαγράψαμε η παραπάνω άποψη, δυστυχώς, δικαιώνει και δικαιώνεται.

Είναι απόλυτη ανάγκη οι συνδυασμοί και οι συνεργασίες να μην τα θυσιάζουν όλα – αρχές και αξίες – στο βωμό της νίκης, όπως συνήθως γίνεται. Αυτή η πρακτική έχει δοκιμαστεί και οι καρποί της είναι σ' όλους γνωστοί. Μεγαλοστομίες προσωπικές επιθέσεις, ασύστολη ψηφοθηρία, εκβιασμοί!!!

Ένα μπαλόκι φουσκωμένο από υποσχέσεις και προσδοκίες τις παραμονές για να ξεφουσκώσει την επομένη των εκλογών και να μετατίθενται οι ελπίδες για κάτι καλύτερο στο μπαλόκι της άλλης τετραετίας.

Αυτό που μετράει είναι το σόι και τα μικροσυμφέροντα. Ορισμένες φιλότιμες προσπάθειες και οραματισμοί συνήθως ναυαγούν στο ξεκίνημά τους.

Είναι καιρός όσοι σκοπεύουν να διεκδικήσουν τη λαϊκή ψήφο, αλλά κι αυτοί που παίζουν κάποιο ρόλο στα κοινά (κόμματα, σύλλογοι, μεμονωμένες προσωπικότητες), συνειδητοποιώντας τις μεγάλες δυνατότητες της Τοπικής Αυτοδιοίκησης για άμεσα πρακτικά οφέλη (δρόμοι, παιδικές χαρές κλπ.), αλλά, κύρια για ριζική αλλαγή νοοτροπίας, ουσιαστικές επιλογές οικονομικής ανάπτυξης και παγίωση των δημοκρατικών μας θεσμών μέσω των διαδικασιών προώθησης του α ή β θέματος (γενικές συνελεύσεις, συνοικιακά συμβούλια), να αφήσουν κατά μέρος τους μικροεγωισμούς και να προσπαθήσουν να βρουν μια κοινή συνισταμένη δράσης.

Η καταξίωση της προσπάθειας δε θα ῥθει την επομένη των εκλογών με τη νίκη,

αλλά στο τέλος της τετραετίας με τη συγκεκριμένη δράση είτε από τη θέση του νικητή, είτε της αντιπολίτευσης. Πραγματικά νικητές θα είναι αυτοί οι οποίοι με την προγραμματισμένη τους παρουσία στα τέσσερα χρόνια που ακολουθούν θα πείσουν ότι και θέλουν και μπορούν να προσφέρουν σ' αυτόν τον τόπο.

Το λαϊκό αισθητήριο είναι οξύ και όσο κι αν καμιά φορά αδρανοποιείται στο τέλος τους άξιους τους δικαιώνει.

Βέβαια το κατά πόσον είναι σκόπιμο και συμφέρον τα κόμματα ν' αποτελούν τους κύριους ρυθμιστές των δημοτικών και κοινοτικών ζητημάτων είναι πολύ συζητήσιμο, αφού στο τέλος οι πολιτικές αντιπαράθεσεις κορυφής δεν περιορίζονται στα συγκεκριμένα θέματα διαφωνίας, αλλά γενικεύονται και μεταφέρονται στη βάση, ακυρώνοντας κάθε συναινετική θετική προσπάθεια.

Σοβαρή αντίρροπη δύναμη θα ήταν οι λαϊκές συνελεύσεις γειτονιάς ή το σύνολο της πόλης, μέσα από τις οποίες θα έπρεπε να περάσουν οι επιλογές προγραμμάτων και προσώπων, πλην όμως κάτι τέτοιο ούτε έγινε ούτε φαίνεται να έχει γίνει κοινή συνείδηση.

Τουλάχιστον παραμένει μια ελπιδοφόρα προοπτική.

Προς το παρόν, μέσα από τη διαμορφωμένη ήδη κατάσταση, αυτό που θα ευχόταν κανείς είναι η κατά το δυνατόν ολιγότερη οδυνηρή διέξοδος που σημαίνει παραμερισμό των προσωπικών αντιπαράθεσεων, ενότητα όλων αυτών που μπορούν να έχουν μια κοινή λίγο πολύ αντίληψη όσον αφορά στην αντιμετώπιση των δημοτικών και γενικότερων προβλημάτων και αγωνιστικότητα.

I.T.

ΣΛΑΒΙΚΑ ΤΟΠΩΝΥΜΙΑ

Νεμέρτσικα – Αειθαλές
Σουσνίτσα: Θρόισμα
Γκορίτσα: Ορεινή
Κόνιτσα: Αλογοπάζαρο ή Αλογότοπος
Λιτονιάβιστα: Καλοκαιρινή
Κουτσούφλιανη: Μικρή Ράχη
Σανοβό: Κεφαλοχώρι
Προβίτσκα: Πέρασμα
Οστανίτσα: Σταθμός
Διπαλίτσα: Καμμένο
Μποντσικό: Πευκώνας
Ζέλιστα: Πράσινη
Πλάβελη: Νεροχώρι
Ίσβορος: Μαϊάνδρος
Βράνιστα: Μικροχώρι

Κουρτίνιστα: Κεπνισμένο
Μόλιστα: Νύμφη
Σταρίτσανη: Παλαιοχώρι
Στράτσιανη: Αρχοντικό
Σέλτση: Χωριό
Λεσκάτσι: Δασοχώρι
(ομοίως Λεσκοβίκι, Λεσνίτσα)
Μπλίσγιανη: Γειτονιά
Ντέντσικο: Ηλιόλουστο
Κάντσικο: Άφαντο (μη ορατό)
Τούρνοβο: Πύργος
(ομοίως Τύρναβο, Τάρνυβο)

Δ. Κρέμος / Ιαν. 1986

ΦΩΤΟΦΟΒΙΑ

*Είμαι δεσμώτης κάτω από την υψηλή
δικαιοσύνη ενός χαμόγελου και θλίβομαι ά-
μετρα για τον πλανήτη που 'χασε όλη την α-
γνότητα.*

*λουσμένος στον κατακλυσμό της αν-
θρώπινης μωρίας.*

(Το εμπόρευμα - Λευτέρης Πούλιος)

Αναμφισβήτητα υπάρχει

Είδος σπανίως απαντόμενο στο ζωικό
βασιλείο.

Με συνεχείς μεταμορφώσεις προετοι-
μάζει κάθε φορά την επόμενη κίνησή του,
επιβιώνοντας στη δύσκολη συμβίωση των
ομοειδών του.

Αιφνίδια η αλυσίδα που κρατάει με δε-
σμούς ανάγκης τα είδη του βασιλείου κάμ-
πτεται και μετέπειτα σπάζει, έτσι που τα
διάφορα είδη κινδυνεύουν με άμεση εξαφά-
νιση.

Αυτός όμως κατορθώνει μέσα απ' τις
συνεχείς μεταμορφώσεις του να υπάρχει.
Χαμαιλέων. Μικρός και άβουλος.

Ζει εξίσου καλά και βολικά σε όποια
εξουσία παίζοντας άψογα τον κοινωνικό
του ρόλο.

Έτσι κάθε αλλαγή καταστάσεων που
για ένα μεγάλο ποσοστό πληθυσμού ση-
μαίνει δυσκολία προσαρμογής και πολλές
φορές οδύνη, γι' αυτόν είναι πάντα η ίδια
κατάσταση και την αντιμετωπίζει με την ί-
δια, τη μοναδική προσφιλή του μέθοδο:

του έρπειν.

Πρηνής. Και πάνω του στρατιές ανθρώ-
πων. Ενίοτε χρησιμοποιείται και ως πτυε-
λοδοχείο ή κάλαθος συλλεκτικός αχρή-
στων αντικειμένων. Οι αισθήσεις του λαν-
θάνουν. Εκτός της οξυτάτης ακοής.

Συρόμενος και εκλιπαρώντας, ανάλ-
γητος επαίτης. Η κοινωνική του θέση γνω-
στή: υπάλληλος Α' Με προοπτική θαυμά-
σια εξέλιξης.

Σχέσεις με εξουσία: τέλειες

Ως εκ τούτου αγαπητός, λίαν, στην
προϊσταμένη αρχή.

Κατά τα άλλα... ακεραίου χαρακτή-
ρα.

Είναι γνωστός στη μικρή μας κοινω-
νία

σαν ένας πολύ, μα πάρα πολύ καλός
υπάλληλος

Ευχαριστώ
Τάσος Κανάτσης
Ιούλης '86

Μερικές κάποιες σκόρπιες σκέψεις γύρω απ' το οδοιπορικό ενός
Δασκάλου (Τζιομάκας Απόστολος το όνομά του) Σμίλευέ δάσκαλε σμίλευε
αγνές ελληνικές ψυχές

Αγαπητέ παλιέ συμμαθητά και φίλε Γιαννάκη Τζιομάκα. Διάβασα σήμερα, παραμονή της Μεταμορφώσεως του Σωτήρος τα όσα «νεκρολογικά» έγραψες για τον αείμνηστο πατέρα σου Απόστολο Τζιομάκα στο περιοδικό «Κόνιτσα» του Ιουνίου του 1986 με το πέραςμα ενός χρόνου, απ' τη στιγμή που μας άφησε χρόνους, και συγκινήθηκα. Συγκινήθηκα και σε συνέχεια σχετικής συνομιλίας μου με το Σεβασμιώτατο Σεβαστιανό την πρωτοχρονιά του 1985, κάποιου μου προσκυνήματος μαζί με τη γυναίκα μου, στο νωπό τάφο παραμονές Δεκαπενταύγουστου της ίδιας χρονιάς, του 1985, κάποιας μου τηλεφωνικής επικοινωνίας και με τον υπεύθυνο της σύνταξης του περιοδικού αγαπητό κ. Σωτήρη Τουφίδη με κάποια συναισθηματική φόρτιση, κάθομαι, συμμετέχοντας στον ψυχικό σου πόνο, τη στιγμή αυτή και χαράζω δυό γραμμές, φτωχές μεν αλλά απαραίτητες για να τιμηθεί ένας δάσκαλος, ένας πνευματικός άνθρωπος που χάσαμε.

Τα όσα γράφω παρακάτω αφορούν την περίοδο 1950 – 53, με κάποιες παραπέρα προεκτάσεις, που είχα την αγαθή ευκαιρία να τον έχω δάσκαλο στο δημοτικό σχολείο, στο Μάζι Κόνιτσας.

Με φωνή δυνατή, βροντερή και κρυστάλλινη, συνοδευμένη κι από αξιοζήλευτη ορθοφωνία, τον ακούω και τώρα ακόμα σαν μας έλεγε: «Αύριο πολλά πρωί να ετοιμαστείτε να πάμε όλοι μαζί στην Εκκλησία, περίπατο ή εκδρομή» ανάλογα με την περίπτωση.

Βλέπω ακόμα και τώρα εκείνα τα μεγάλα μάτια μέσ' από τις κόγχες να μας αγκαλιάζουν όλα τα παιδιά, αδιάκριτα, και πίο πολύ να γεμίζουν με φως, στοργή κι αγάπη κάποια αθώα, ζωηρά κι ορφανά από πατέρα – πίσω απ' αυτά ασφαλώς θα βλεπε και τα δικά του ίδια παιδικά μάτια

– όπως τα μάτια του τώρα πολιτικού μηχανικού Κώστα Μάρκου, που θυμάμαι, συνεπαρμένος ο μακαρίτης απ' τη διαύγεια και την οξύτητα του πνεύματος του μαθητή, πασχίζει να βρεί τρόπο να σκαπετήσει ο Κώστας μια τάξη – τη Δευτέρα – και ει δυνατόν, να πάει στα μισά της χρονιάς στην τρίτη και να παρακολουθήσει εκεί μαθήματα. Δίπλα του – ας επιτραπεί – και τα δικά μου περισσότερο ατίθασα μάτια, γιομάτα ζαβολιές και σκανταλιές μάτια που του στοίχισαν πολύ όπως μου είπε ένα χρόνο πριν τη θανά του:

«την καρδιά που έχω, από σένα την έχω, από τότε που μας τό 'σκασες στην εκδρομή στην Ηλιόραχη»

Το 'βαλε λοιπόν πείσμα ο καλός ο δάσκαλος να με κάνει, φτωχαδάκι εμένα, σε χρόνους που δεν πολυσυνηθίζονταν, να μάθω γράμματα, για τα οποία – εδώ που τα λέμε – δεν πολυκοψοχόλιαζα ο ίδιος όντας κάπου εκεί στην τρίτη τάξη, από αδυναμία, για τις τσιουλέγκας (σκλέντζα τη λέγανε άλλοι) το παιγνίδι.

Και μην το βάλει πείσμα ο δάσκαλος: τι θα κάνει ο μαθητής; Τελικά θα υποκύψει. Επέμενε στην ορθογραφία. Μας έβαλε όλους να πάρουμε μικρό ορθογραφικό τσέπης και μας όριζε να διαβάζουμε από κει ολόκληρα κατεβατά. Μας δίδασκε και τη γραμματική με πάθος «μη φειδόμενος της εαυτού ράβδου» κατά τη συνήθεια της εποχής.

Μπορώ να πω πως με βάση αυτά τα μαθήματα και με κάποια άλλα στη γραμματική και ειδικότερα στο ετυματολογικό που πήρα απ' τον καθηγητή μου Νικόλαο Ρεμπέλη, τώρα συνάδελφο, μπορώ να πω πως την έβγαλα σχεδόν «καθαρή» σ' όλο το γυμνάσιο, ως κι αυτό το Πανεπιστήμιο.

Με τη μεταδοτικότητα που γενικά διαθέτετε στη διδασκαλία, συνοδευμένη κι από

μια δόση ηθοποιίας, μας καθήλωνε στα θρανία μας. Στην έκτη τάξη μας τον πήρε η Κόνιτσα. Κι όμως έβρισκε τον τρόπο κι ερχόταν και πάλι μέσα στην τάξη, δίπλα στον καινούργιο μας δάσκαλο και μας συμβούλευε και μας νουθετούσε.

Ο ανθρωπιστής δάσκαλος δεν αρκέστηκε μέχρι εκεί· συνέχισε το ενδιαφέρον του και στη παραπέρα πορεία μας. Μας πήρε και τους τρεις υποψήφιους, απ' το χωριό μου για το γυμνάσιο, στο σπίτι του στην Κόνιτσα και μας έβαλε στο τραπέζι με τ' άλλα δυό δικά του παιδιά το Γιαννάκη και το Βαγγελάκη και μας ενθάρρυνε να φάμε ελεύθερα κι όσο θέλουμε για να αντέξουμε στο διάβασμα για το φροντιστήριο που μας έκανε στο πρώτο Δημοτικό Σχολείο στην πάνω Κόνιτσα ο συνάδελφός του δάσκαλος ο Θωμάς ο Ζώης και δεν έμαθα ακόμα αν πληρώθηκαν δίδακτρα για μας κι από ποιον.

Και τα έκανε όλα αυτά, ποιος; Αυτός, ναι αυτός, που τον θυμάμαι να τρώει σ' ένα δωμάτιο – κελλί στο σχολείο στο χωριό μας, για μεσημέρι ψωμί μπόλικο – μπόλικο μ' ένα κομμάτι τυρί, όσο ένα αντίδωρο, απ' όπου τσίμπαγε τρίμμα, ποσότητα που δε νομίζω να την έτρωγε για «άρτυμα» ούτε κι ο πιο φτωχός απ' το χωριό μου.

Δεν ξέρω αν υπάρχουν – κι αν υπάρχουν, να 'ναι πολλοί; – σήμερα εκπαιδευτικοί που να βάζουν εύκολα τα χέρια των μαθητών τους στις στέπες τους και να μοιράζονται μαζί τους τα λεφτά τους! Και να 'ναι και οικογενειάρχες! Κι όμως αυτός το έκανε! Αν κάποτε μου 'ρχετε κάποια σκέψη να βοηθήσω – το κατά δύναμη βέβαια κάποιο συνάνθρωπό μου, δεν μπορώ να πω πως, εκείνη τη στιγμή – την κάθε στιγμή – μένω εντελώς ανεπηρέαστος απ' αυτή τη δυνατή εμπειρία της αυστηρά καλογεριστικής δίαιτάς του για να μπορέσει, μ' ένα μισθό – και τι μισθό τότε! – να μορφώσει και να παντρέψει την κόρη του Ναυσικά,

να αναστήσει το Γιαννάκη και το Βαγγελάκη και να ασκεί και φιλανθρωπία συνδυασμένη μ' απέραντο εκπαιδευτικό μόχθο, έχοντας στην κορφή στο τζάκι τη γερόντισσα μάνα του – να ένας άλλος τρόπος διδασκαλίας και προβληματισμού για μας τους νιότερους για οικογενειακά θέματα – την τρανή, και στο πλάι του την εκλεκτή, την πιστή και υπομονετική σύζυγο, την κυρά Τούλα με την Εκκλησία της, τους κύκλους τους χριστιανικούς αργότερα και στην Αθήνα.

Αλλά το άγρυπνο μάτι του Δασκάλου θα με παρακολουθεί κατά πόδας, όπως και τόσα άλλα γυμνασιόπαιδα, πιάνοντας καθηγητές μας, ρωτώντας και μαθαίνοντας για την πρόοδό μας και απευθείας βοηθώντας μας το κατά δύναμη. Μα και φοιτητής, όσες φορές κι αν τον είδα στην Αθήνα, τότε θα με κερνούσε καφέ κάπου στην πλατεία Κάνιγγος, τότε θα με έπαιρνε στο σπίτι κάπου στο Αιγάλεω, αν καλοθυμάμαι, και τελευταία εκεί στην οδό Ιουστινιανού, κοντά στο λόφο του Στρέφη, κάνοντάς μου τραπέζι, δίνοντας παράλληλα, και με πολύ τάκτ, τις κατάλληλες συμβουλές στον επαρχιώτη φοιτητή. Ακόμα το μάτι του θα με παρακολουθεί φιλόστοργα και ως Λυκειάρχη στην Κόνιτσα, στην πλατεία, λίγο πριν μας αφήσει χρόνους, και, κατά πως διαπίστωσα, ως την τελευταία του αναπνοή, η έγνοια του στρέφονταν προς όλα τα άτομα που χρημάτισαν μαθητές του και σπούδασαν αργότερα αλλά και για τους εργάτες, τους αγρότες, τους μετανάστες – θυμάμαι χαρακτηριστικά, νωπή σα να 'ναι τώρα, τη σκηνή που ο ίδιος – νάτος (!) κατευοδώνει παιδιά – μαθητές του στην Κόνιτσα, απ' το χωριό μου, για τα ξένα γινόμενος από πνευματικός και φυσικός πατέρας και συγγενής και φίλος.

Είν' αυτά τα παιδιά, ο Νίκος ο Ρίζος, ο Τάκης ο Ρίζος, ο Βασίλης ο Κολιός, που

Στην Αθήνα στις 29 του Γενάρη, φέτος, μας έφυγε για πάντα αγαπημένος φίλος, ο εκλεκτός πατριώτης ο τίμιος άνθρωπος, ο φιλόστοργος οικογενειάρχης, Αλέκος Λαμπρίδης.

Άφησε απαρηγόρητη την πολυαγαπημένη του γυναίκα Δανάη, το γένος Δημητρίου Τσαρτσάλη και Χαρίκλειας Τόγκα και τα τρυφερά του κορίτσια.

Νιώθω ένοχος, γιατί ύστερα από τόσους μήνες μνημονεύεται ο θάνατός του στο περιοδικό «ΚΟΝΙΤΣΑ».

Ήταν τόσο βαρύ το πλήγμα και πικρός ο χαμός του, που εγώ δεν μπορούσα να πιάσω μολύβι να γράψω έστω και δυό λόγια για τον τόσο αγαπητό φίλο.

Ο Αλέκος υπήρξε από τους ιδρυτές του Συνδέσμου Κονιτσιωτών και για χρόνια έγραφε και έστελνε το περιοδικό ΚΟΝΙΤΣΑ στους συνδρομητές του.

Αγωνίστηκε πολύ για τη διάδοση του περιοδικού και για τη δημιουργία ευκαι-

ριών για την ενίσχυση του συνδέσμου.

Όμως η «ΚΟΝΙΤΣΑ» τον ξέχασε. Οι λόγοι είναι ότι άλλαξε η επιτροπή του Συνδέσμου και του περιοδικού και ήρθαν άνθρωποι που δεν ήξεραν πρόσωπα και πράγματα.

Αγαπητέ μας Αλέκο,

Το πόσο σε αγαπούσαν οι φίλοι σου το δείχνανε με την παρουσία τους στην κηδεία σου.

Όλοι οι Κονιτσιώτες της Αθήνας, οι φίλοι σου από το Σουδάν και από άλλα μέρη ήλθαν στον τάφο σου.

Αλέκο, η οικογένειά σου, τ' αδέρφια σου Κώστας, Γιώργος, Τόλης και η αγαπημένη σου αδελφή η Μέλπω σε κλάψανε και σε κλαίνε.

Όλοι μας σε χάσαμε.

Ο Θεός μας παρηγορεί την οικογένειά σου και τ' αδέρφια σου.

Αιωνία ας είναι η μνήμη σου.

Θωμάς Ζώης

παίρνοντας «λίγο χώμα ελληνικό» στα χέρια τους, σύμφωνα με το αντίστοιχο ποίημα που με τόσο πάθος τους το 'χε διδάξει ο δάσκαλος, θα φύγουν στα ξένα και θα βογγήσει και θα αναστενάξει η αυστραλιανή, ως εκείνη τη στιγμή, έρημος με τους απέραντους καλαμιώνες και θα εξαφανίσουν σαν νέοι Ηρακλείς με τη φωτιά, το τσεκούρι και προπαντός με τα στιβαρά χέρια τους, μαζί με τους καλαμιώνες και τα φίδια τους, για να ξεκινήσουν από εκεί μέσα οι σημερινές απέραντες φάρμες.

Αθελά μου αυτή τη στιγμή μου 'ρχονται στο μυαλό τα λόγια, που με πολλή σοβαρότητα κι επιβλητικότητα έλεγε και ξανάλεγε ο τότε συμμαθητής μου στην ογδόη Γυμνασίου και τώρα Νομικός γιός του μεταστάντος, Γιάννης Τζιομάκας με τα οποία – δεν αντέχω στον πειρασμό να μην τα χρησιμοποιήσω κι εγώ – και πάω να δώσω τέλος στα γραφόμενα:

«Σμίλευε δάσκαλε σμίλευε, αγνές ελ-

ληνικές ψυχές» λόγια που φαίνεται πως δεν υπάρχουν άλλα πιο ταιριαστά, λόγια που νά 'ρχονται πιο «ντιάνα» για την ποιότητα του δακσκαλικού έργου του μακαριστού Αποστόλου Τζιομάκα.

Έγραψα τα πιο πάνω στη θέση για φτωχό μνημόσυνο για το δάσκαλό μου – που ασφαλώς αφορούν μια πολύ μικρή πτυχή της όλης δράσης του – με την ευχή να βρεθεί κάποιος να ασχοληθεί διεξοδικότερα με την όλη προσφορά του – κοινωνική και εκπαιδευτική – γιατί αξίζει τον κόπο. Αξίζει να γίνει κάτι τέτοιο σήμερα που είναι κοινή διαπίστωση πως λιγόστεψε πολύ το πνεύμα της προσφοράς και της θυσίας, σήμερα πριν φτάσει ο καιρός και ισχύσει και για μας η άλλη η απαισιόδοξη διαπίστωση, η διαπίστωση που λέει πως «Έσβησαν όλες οι φωτιές οι πλάστρες μέσ' στη χώρα».

Ευχής λοιπόν έργο να γίνει «εδώ και τώρα»!

Ζήσης Τρύφωνας

Γιάννενα 5 – 8 – 86

ΑΛΒΑΝΙΑ

του Σωτ. Τουφίδη

Διάφορες διαπιστώσεις

Μια λαϊκή παροιμία λέει:

«Για να γνωρίσεις κάποιον από την καλή, πρέπει να φας ψωμί κι αλάτι μαζί του».

Και για να γνωρίσεις ένα λαό, πρέπει να ζήσεις αρκετά και να «ζυμωθείς» μαζί του.

Βέβαια δυο βδομάδες περιοδεία ανάμεσα στον αλβανικό λαό, δεν είναι αρκετός χρόνος ν' αφουκραστείς το σφυγμό του και να τον μελετήσεις. Μπορεί ωστόσο κάποιος να κάνει μερικές διαπιστώσεις απ' αυτά που βλέπει κι ακούει, έστω σ' αυτόν τον περιορισμένο χρόνο, αρκεί να έχει «τεταμένες» όλες τις κεραίες και να μην είναι «ντεφάκτο» προκατειλημμένος.

Όταν πας κάπου με προκατάληψη, δε χρειάζεται να βγάλεις συμπεράσματα γιατί απλούστατα τα 'χεις βγαλμένα εκ των προτέρων.

Στην περίπτωση της Αλβανίας, για να κάνεις τις κρίσεις και τις εκτιμήσεις σου γι αυτήν, πρέπει να εξετάσεις τα πράγματα σφαιρικά και τρισδιάστατα. Δηλαδή πρέπει να δείς αυτή τη χώρα σ' ένα διαχρονικό

φάσμα ή σε μια χρονική ενότητα παρελθόντος, παρόντος και μέλλοντος.

Τότε μόνο θα βγάλεις ένα λογικό και το κατά δύναμη αντικειμενικό συμπέρασμα.

Μ' αυτά τα κριτήρια θα προσπαθήσω κι εγώ πιο κάτω να κάνω μερικές διαπιστώσεις από τη δωδεκαήμερη παραμονή του στην Αλβανία.

Το συμπέρασμα από τις πρώτες εντυπώσεις είναι, ότι η χώρα αποτελεί ένα εργοτάξιο δυναμικό και νοικοκυρεμένο.

Παντού οι δρόμοι είναι γεμάτοι από κόσμο. Με αυτοκίνητα, τρακτέρια, κάρτα ποδήλατα, ή πεζοί, μικροί μεγάλοι, άνδρες και γυναίκες κατευθύνονται για τις δουλειές τους. Φουγάρα καπνίζουν, αγέλες βοδιών ή κοπάδια προβάτων βόσκουν δω κι εκεί, γυναίκες σε ομάδες ασχολούνται στην καλλιέργεια των χωραφιών και τη σοδειά.

Στρατιώτες κυκλοφορούν με τ' όπλο στον ώμο. Για τον Αλβανό τ' άρματα ήταν ανέκαθεν ο αχώριστος σύντροφος και τα πιο προσφιλή του αντικείμενα.

Βέβαια αυτό έχει την εξήγησή του: Για αιώνες η χώρα ήταν ξέφραγο αμπέλι και

για να είμαστε σαφείς, δεν υπήρχε χώρα με τη σημερινή έννοια.

Δεκάδες αλλοεθνείς πέρασαν, απ' αυτόν τον τόπο, σκοτώνοντας αρπάζοντας, εξανδραποδίζοντας.

Ο Αλβανός είναι γεννημένος με το τουφέκι στο χέρι γιατί έπρεπε διαρκώς ν' αμύνεται: τότε με το ξίφος οπότε με το καριοφίλι και σήμερα με τ' αυτόματο...

Με τ' όπλο δημιούργησαν το σημερινό σύγχρονο κράτος και μ' αυτό το όπλο στο χέρι είναι έτοιμοι να υπερασπιστούν τα πολύτιμα αγαθά της λευτεριάς και του Σοσιαλισμού.

Στα όπλα εκπαιδεύονται πάντα, μικροί μεγάλοι, ώστε σε στιγμή κινδύνου, πανστρατιά και μέσα σ' ελάχιστο χρόνο να πλήξουν τον εχθρό απ' όπου κι αν έρθει από θάλασσα, στεριά ή αέρα.

Σ' όλη τη χώρα υπάρχουν τσιμεντένια πολυβολεία και μεγάλες επιγραφές που λένε: «Αγρυπνούμε, δουλεύουμε, μαθαίνουμε». «Η άμυνα είναι το πρώτιστο καθήκον» κ.α. Έτσι λοιπόν, τα πρωταρχικά καθήκοντα του Αλβανού είναι: Η επαγρύπνηση για την άμυνα, η δουλειά που η πολιτεία του την έχει εξασφαλισμένη (ανεργία μηδέν!) και η μόρφωση.

Στους τρεις Αλβανούς, ο ένας σπουδάζει σε κάποια σχολή. Είναι τόση η μανία – μπορούμε να πούμε – των Αλβανών για διάβασμα, που οι βιβλιοθήκες είναι πάντα γεμάτες κόσμο. Μάλιστα σε συζητήσεις με Αλβανούς, διαπιστώνεις ότι οι συνομιλητές σου είναι αρκετά καταρτισμένοι για πάρα πολλά πράγματα.

Οι αποδοχές και οι συνθήκες ζωής δεν έχουν μεγάλη διαφορά από εργαζόμενο σ' εργαζόμενο κι αυτό δημιουργεί μια ισορροπία στην κοινωνία, χωρίς μίσση και συγκρούσεις μεταξύ προνομιούχων και μη προνομιούχων, όπως συμβαίνει στα καπιταλιστικά κράτη.

Ακόμα και οι άνθρωποι της κουλτούρας γενικά, έχουν, με τους απλούς εργαζόμενους, σχέσεις ομόψυχες: σχέσεις αλληλοσεβασμού και αλληλοεκτίμησης.

Ο εργάτης αγαπά και σεβεται το διανοούμενο κι εκείνος νιώθει αδερφό τον εργαζόμενο τον οποίο βοηθά με το λόγο και την πένα και του συμπαραστέκεται ακόμα και με χειρωνακτική εργασία μερικές βδομάδες το χρόνο.

Έτσι, νιώθουν όλοι οι πολίτες ότι προσφέρει ο καθένας τους αυτό που μπορεί στο κοινωνικό σύνολο.

Η τέχνη γίνεται προσιτή και κατανοητή στο λαό, χωρίς σουρεαλισμούς και ακαταλαβίστικα αποκυήματα των σαλονιών, αλλά με συγκεκριμένα και κατανοητά σχήματα.

Στη μουσική διατηρείται το παλιό – η παράδοση – παράλληλα γίνονται διασκευές σε ελαφρά νέα μουσικά μοτίβα, αλλά καταβάλλονται και προσπάθειες ανεβάσματος του μουσικού αισθητήριου του λαού σε υψηλότερες σφαίρες μουσικής τέχνης, με συμφωνικές και όπερες.

Η νεολαία, γαλουχημένη με τα σοσιαλιστικά ιδανικά, μορφώνεται κι εργάζεται με όρεξη και συνείδηση για την πρόοδο και την καλύτερευση της ζωής.

Φαινόμενα ανίας, άγχους, ανασφάλειας και άσκοπης σπατάλης χρόνου στην αλβανική νεολαία, δεν υπάρχουν.

Η λαϊκή εξουσία εφάρμοσε από την αρχή ένα πρόγραμμα αποκέντρωσης, ώστε σήμερα παρατηρούμε ότι τα 33,7% του πληθυσμού κατοικούν στις πόλεις και τα 66,3 στα χωριά.

Καταβάλλονται συνεχείς φροντίδες για τη σμίκρυνση της διαφοράς στον τρόπο ζωής μεταξύ πόλης και χωριού με αποτέλεσμα, τα χωριά να είναι παντού ζωντανά και πυκνοκατοικημένα.

Οι αγρότες, με τους συνεταιρισμούς διαφόρων τύπων και τις νέες μεθόδους στην καλλιέργεια, ανεβάζουν συνέχεια την παραγωγή προς όφελος του κοινωνικού συνόλου.

Η εργατική τάξη με τη συνεταιρισμένη αγροτιά, έχουν δημιουργήσει αδερφικές σχέσεις και πολλές φορές στην αιχμή της καλλιέργειας ή της παραγωγής οι εργάτες

σπεύδουν να βοηθήσουν τους αγρότες γιατί το αγροτικό προϊόν, στη σοσιαλιστική κοινωνία, ανήκει σ' όλο το λαό, όπως και το βιομηχανικό.

Οι σημερινοί Αλβανοί τιμούν την προσφορά και τη θυσία των προγόνων τους.

Σ' αυτό το συμπέρασμα καταλήγεις, μετά από ένα οδοιπορικό σ' αυτή τη χώρα.

Δεν υπάρχει πόλη χωρίς ένα ή περισσότερα μουσεία και χωριό δίχως αίθουσα μουσείου. Υπάρχουν και πόλεις – Μουσεία, όπως το Αργυρόκαστρο και το Μπεράτι.

Σε πόλεις και χωριά, πλατείες και δρόμους λόφους και πάρκα, έχουν κατασκευαστεί λαμπρά μνημεία γι αυτούς που έπεσαν στους Εθνικοαπελευθερωτικούς αγώνες.

Η ιστορία της χώρας, ανάγλυφη σε κάθε σημείο της γης, διδάσκει, εμπνέει, φρονιματίζει τους νέους κι αναθυμίζει τους αγώνες στους παλιότερους. Είναι αξιοπρόσεκτος αυτός ο σεβασμός των σημερινών Αλβανών προς τους νεκρούς τους, είτε αυτοί έπεσαν στο πεδίο της μάχης, είτε σε καιρό ειρήνης, για το καλό του λαού.

Ένα άλλο χαρακτηριστικό γνώρισμα των Αλβανών είναι το αίσθημα της φιλοξενίας.

Παντού ο ξένος γίνεται δεκτός με διάχυτα αισθήματα και πολλή εγκαρδιότητα.

Ο Αλβανός, φαίνεται πως έχει παρόμοια ιδιοσυγκρασία με τον Έλληνα που είναι φιλόξενος από τα αρχαιότατα χρόνια.

Ο Ξένιος Δίας είναι κι εδώ ο πίο λατρευτός θεός. Αν δώσεις κάτι στον Αλβανό, εκείνος θα κάνει ό,τι μπορεί για να τ' ανταποδώσει.

Για να δείξουν πόσο βαθιά είναι ριζωμένη στο είναι του Αλβανού η φιλοξενία, διηγούνται το εξής:

Κάποτε, στον καιρό της σκλαβιάς, πήγαιναν έναν για παλούκωμα. Πριν τον θανατώσουν, τον ρώτησαν «πότε στη ζωή του ένιωσε να βρίσκεσαι στην πίο άσχημη θέση».

Κι εκείνος απάντησε: «Χειρότερα ένιωσα, όταν κάποτε ήρθε μουσαφίρης στο σπίτι μου και δεν μπόρεσα να τον φιλοξενήσω όπως θα 'πρεπε».

Μ' ανοιχτές αγκαλιές υποδέχονται οι Αλβανοί τους φίλους κι επιζητούν καλές σχέσεις με όλους τους λαούς, προσθέτοντας στην πατροπαράδοτη φιλοξενία και το σοσιαλιστικό διεθνισμό τους.

Η κυριότερη διαπίστωση που κάνει ο κάθε ξένος επισκέπτης, είναι ότι εδώ η εργασία θεοποιήθηκε. Οι Αλβανοί συνειδητοποίησαν ότι το παν αποχτιέται με τη δουλειά.

Δουλεύοντας εντατικά, μέσα σε σαράντα χρόνια, άλλαξαν τη φύση και τη μοίρα τους.

Το σημερινό καθεστώς παρέλαβε μια χώρα με προαιώνια καθυστέρηση κι ένα λαό που τον παίδευε η φτώχεια και η αμορφωσιά. Σ' αυτό το διάστημα η φύση αξιοποιήθηκε υποδειγματικά. Επίγειος και υπόγειος πλούτος χρησιμοποιούνται για το καλό όλου του λαού. Οι λίμνες και τα ποτάμια τιθασεύτηκαν, τα έλη αποξηράνθηκαν, όλες οι λοφοπλαγιές δεντροφυτεύτηκαν.

Χωρίς η χώρα να 'χει το παραμικρό χρέος, αναπτύσσεται σταθερά και σε όλους τους τομείς.

Η παραγωγή σιταριού καλύπτει τις ανάγκες του πληθυσμού παρά τον τριπλασιασμό του. Οι εισαγωγές ισοζυγίζονται με τις εξαγωγές. Η αγραμματοσύνη εξαλείφτηκε και το πνευματικό επίπεδο ανέβηκε μαζί με το βιοτικό. Η γιατρική περίθαλψη είναι για όλους προσιτή και δωρεάν, με ιδιαίτερη έμφαση στην πρόληψη. (Κάλλιο το προλαμβάνειν παρά το θεραπεύειν).

Στη σημερινή Αλβανία θα λέγαμε ότι εφαρμόζεται η σπαρτιάτικη αγωγή σε συνδυασμό με την αρχαία αθηναϊκή ανάπτυξη της τέχνης και της επιστήμης.

Για πολλές χώρες, το νοικοκυριό και η πρόοδος αυτής της χώρας, πρέπει να γίνουν παράδειγμα για μίμηση...

• Την ανάγκη αξιοποίησης της χαράδρας Αώου και της ευρύτερης περιοχής, τονίζει με επιστολή του στο περιοδικό μας, ο πρόεδρος της Κλειδωνιάς κ. Τζιουβίλας. Πιστεύει πως η κατασκευή του Τελεφερίκ και άλλων έργων, όπως ξενοδοχείου στην Γκαμήλα, θα βοηθήσει στην οικονομική ανάπτυξη της περιοχής. Παράλληλα οι προσεκτικές μελέτες θα σώσουν το περιβάλλον από ανεπανόρθωτες ζημιές.

Τονίζει ακόμη: «προτάσεις μονοδιάστατες πάντοτε θα υπάρχουν για το περιβάλλον ή την οικονομική πλευρά του θέματος ή η χαράδρα πρέπει να μείνει όπως έχει κλπ. Και στην Ελβετία ή άλλες χώρες είχαν τα ίδια προβλήματα, αλλά αφού μελέτησαν το όλο θέμα προσεκτικά των περιοχών που ήθελαν να αξιοποιήσουν, προχώρησαν αμέσως στην υλοποίηση της μελέτης. Και η Ελβετία και η Ιταλία και η Γαλ-

λία έχουν ωραία θέρετρα με Τελεφερίκ και άλλες επεμβάσεις στο περιβάλλον, βέβαια πάντοτε με τη λιγότερη ζημία. Εάν δε θίξουμε έστω με το γάντι λίγο το περιβάλλον θα μείνουμε όπως είμαστε υποβαθμισμένη περιοχή και υποανάπτυκτη, κλεισμένη στο ρομαντισμό μας και τη μιζέρια».

Οι σκέψεις του κ. Τζιουβέλα εκφράζουν τη θέληση των κατοίκων της Επαρχίας. Εδώ και χρόνια όλοι μας έχουμε επενδύσει το όραμά μας για ανάπτυξη της περιοχής στην αξιοποίηση της χαράδρας Αώου, αρκεί να υπάρχει προγραμματισμός και σεβασμός στο περιβάλλον.

• Αγαπητή κυρία Βασιλική Λεμποτέση (U.S.A.) λάβαμε την επιταγή και την επιστολή σας και σας ευχαριστούμε για τα καλά σας λόγια. Οι προσπάθειές μας για τη βελτίωση του περιοδικού θα συνεχίζονται.

Σ.Ε.

Αυτά που αναφέρουμε πιο πάνω είναι ορατά για τον καθένα επισκέπτη.

Κάτω όμως από αυτή την επιφάνεια, αν εμβαθύνει λιγάκι ένας παρατηρητής, θα διαπιστώσει και τούτο:

Σ' αυτή τη χώρα δημιουργείται σίγουρα – με την εφαρμογή των σοσιαλιστικών αρχών ένας καινούριος άνθρωπος. Ο άνθρωπος δουλευτής στην παραγωγή ή στην κουλτούρα. Ο απλός και καταδεχτικός άνθρωπος, ο πατριώτης, ο αλτρούιστής και διεθνιστής. Ο άνθρωπος, που με την αξίνα ή την πένα, ή και τα δύο μαζί μοχθεί για την πρόοδο του συνόλου, γιατί μες στο γενικό καλό βλέπει και το δικό του. Είναι ο νέος άνθρωπος της σοσιαλιστικής κοινωνίας...

Πολλοί, έξω από την Αλβανία κάνουν τα ερωτήματα: Αναμφισβήτητα αυτή η χώρα έκανε προόδους, αλλά τι προοπτικές έχει για το μέλλον; Πώς θ' αντιμετωπίσει τη νέα τεχνολογία;

Νομίζω, ότι σ' αυτά τα ερωτήματα η

απάντηση δίνεται από τον ίδιο τον Ενβέρ ο οποίος στο βιβλίο του «Δυό φίλοι λαοί» (Σελ. 455) γράφει: «Εμείς ποτέ δε θα βάλουμε στο λαιμό του λαού τέτοια δεσμά (χρέη με ταπεινωτικούς και υποδουλωτικούς όρους). Σήμερα οικοδομήσαμε μια οικονομία που είναι σε θέση να προωθηθεί με τις ίδιες τις δυνάμεις της, άρα και να εκσυγχρονιστεί και να εξοπλιστεί με προηγμένη τεχνολογία, με τα δικά της έσοδα, με τα δικά της τα καλά και περιζήτητα προϊόντα της».

Και χωρίς να παραγνωρίζει ή ν' αρνιέται τις υπάρχουσες δυσκολίες, αισιοδοξεί ότι ο λαός «θα τις ξεπεράσει και θα βγει νικητής στην οικονομική και πολιτιστική ανάπτυξη».

Μία χώρα, λοιπόν που ξεπέρασε την καθυστέρηση του παρελθόντος και δημιούργησε σήμερα ένα σίγουρο παρόν για όλο το λαό της, δεν είναι δυνατό να μη φτάσει και σ' ένα πιο λαμπρό μέλλον.

Σωτ. Τουφίδης

• Παρά τις αναδουλειές – αυτό τουλάχιστον ισχυρίζονται οι περισσότεροι – , τις δύσκολες, οπωσδήποτε, οικονομικές συνθήκες και τα αυστηρά, πλην αναγκαία, μέτρα λιτότητας που επέβαλε η Κυβέρνηση, τα πανηγύρια στην επαρχία μας δε γνώρισαν λιγότερη επιτυχία το φετινό καλοκαίρι.

Η φτώχεια θέλει καλοπέραση θα 'λεγαν κάποιοι, μα δε γίνονται και τόσο πιστευτοί. Άλλωστε ο υπερκαταναλωτισμός και ο ευδαιμονισμός έχουν επιφέρει τέτοια σύγχυση στις έννοιες που και η φτώχεια άλλαξε και αλλάζει μέτρα καθημερινά.

Όπως μας πληροφορούν υπήρξε υπερκατανάλωση σε μύρες και σουβλάκια. Από την άλλη μεριά το ψητό δύσκολα πλησιάζονταν όχι βέβαια, από άποψη τιμής, αλλά λόγω «Τσέρνομπιλ».

• Η απουσία του πολιτιστικού δεκαήμερου του Αυγούστου από τη ζωή της πόλης μας ήταν ιδιαίτερα αισθητή το φετινό καλοκαίρι.

Πολλοί ήταν αυτοί που ρωτούσαν: «Μα καλά δεν έχει πολιτιστικά εφέτος;». Το «όχι» δεν ικανοποιούσε κι αμέσως ακολουθούσε το «γιατί»; Άντε τώρα να βρείς λογικοφανή απάντηση. Κάποιες μπερδεμένες κουβέντες: «Ξέρετε κόπηκαν οι επιχορηγήσεις» «δεν έγινε κατάλληλη προεργασία» και τα παρόμοια, δεν ικανοποιούσαν, γιατί φαίνεται «απ' αλλότελα καλή (θα 'ταν) κι η Παναγιώταινα».

Ίσως, όμως αυτή η διακοπή φανεί χρήσιμη για το μέλλον, αφού για μια δημιουργική παρουσία χειρότερος εχθρός από τη συνήθεια δεν υπάρχει. Λίγη προσοχή χρειάζεται μη βολευτούμε στην απραξία και την αφ' υψηλού κριτική.

Ίδωμεν

• Η βρύση του Αη – Γιάννη έχει τα κακά της χάλια. Το νερό δε βγαίνει στην προορισμένη θέση και τα σκουπίδια σχεδόν έχουν καλύψει το δάπεδο του υπόστεγου.

Όπως μας λένε κάποιοι που πρωτοστάτησαν στο στήσιμο της βασική αιτία είναι τα ριζίδια του πλάτανου που πολλαπλασιάστηκαν και έφραξαν την έξοδο του νερού.

Η απόφραξη δεν είναι και τόσο δύσκολη. Χρειάζεται 2 – 3 άτομα και λίγος χρόνος.

Ελπίζουμε οι αρμόδιοι φορείς – εξωραϊστικός ή όποιοι άλλοι – να μην αφήσουν την υπόθεση να χρονίσει.

Τα μικρά έργα – κι όταν ακόμη γίνονται μεγάλα – είναι απαραίτητα.

• Τα αδέσποτα σκυλιά είναι ένα σοβαρό πρόβλημα που πρέπει να απασχολήσει τη δημοτική μας αρχή. Δεν αφήνουν σακκούλα για σακκούλα σκουπιδιών απείραχτη, με αποτέλεσμα το «εύοσμο» περιεχόμενο να ξεχύνεται παντού, κάνοντας και την περισυλλογή δύσκολη αν όχι αδύνατη.

Για ένα διάστημα μάλιστα ένας αργόσχολος κυνηγετικός είχε ειδικευτεί στο αναποδογύρισμα των καλάθων του δήμου τόσο καλά που δεν άφηνε κανένα στη θέση του.

Ούτε φοβέρισμα έπαιρνε ούτε τίποτε.

Βέβαια υπάρχουν και οι γάτες που δε δένονται, αλλά και γι' αυτές κάτι μπορεί να γίνει.

• Τα τελευταία χρόνια έγινε θεσμός η παρουσία των νέων της Καστάνιανης στον πολιτιστικό χώρο. Πιστεύοντας στην αρχή της αυτοδυναμίας στην παραγωγή και προσφορά πολιτιστικών αγαθών και αξιοποιώντας τις δυνατότητες που προσφέρει το μικρό χωριό τους και το ανθρώπινο δυναμικό που διαθέτει, οι νέοι αυτοί εργάζονται για να δημιουργήσουν στην Καστάνιανη πολιτιστική εστία.

Φέτος, στις 30 Ιούλη, έδωσαν μια αξιόλογη θεατρική παράσταση με την κωμωδία του Αλ. Σακελλάριου «Ούτε γάτα ούτε ζημιά». Αν και οι φετινές εκδηλώσεις ήταν φτωχότερες σε περιεχόμενο από αλ-

λες χρονιές, δεν παύουν όμως να αποτελούν προσφορά στη δημιουργία πολιτιστικών γεγονότων στον τόπο μας.

• Μέρος μιας μεθοδικής δουλειάς δέκα χρόνων παρουσιάστηκε στην Πυρσόγιαννη με την εγκαινίαση του Μουσείου της στις 14-8-86. Η προοδευτική Ένωση του χωριού και αρκετοί από τους δημιουργούς του Περιοδικού «ΑΡΜΟΛΟΙ», με βασικό συντελεστή τον Βασίλη Παπαγεωργίου, εργάζονται για την ολοκλήρωση του έργου. Σήμερα το Μουσείο στεγάζεται προσωρινά σε κοινοτικές αίθουσες. Αρχισαν όμως ήδη οι εργασίες για τη μόνιμη εγκατάσταση των εκθεμάτων στις τρεις αίθουσες του ισογείου του Δημοτικού Σχολείου.

Μέσα από φωτογραφικό υλικό, σχέδια, χάρτες, κείμενα, συμφωνητικά, ιδιωτικά και δημόσια έγγραφα, παρουσιάζεται η ιστορία της Πυρσόγιαννης από το 1500 - 1940 και η δράση των μαστόρων της Β.Δ. Ελλάδας. Προϊόν μιας συστηματικής έρευνας το Μουσείο αυτό προσφέρει άφθονο υλικό στους ερευνητές. Το παλιό όραμα για τη δημιουργία ενός Μουσείου έρευνας στην Πυρσόγιαννη, βλέπουμε να υλοποιείται σήμερα και σίγουρα είναι έργο πρωτοποριακό. Μια πιο συστηματική παρουσίαση του Μουσείου θα επιχειρήσουμε σε προσεχές τεύχος.

• Ο δασικός μας πλούτος βλέπουμε να κινδυνεύει στις μέρες μας και από άλλες αιτίες, πέρα από τους εγκληματικούς εμπρησμούς. Στην Τραπεζίτσα, το Λάζαρο αλλά και σε άλλα μέρη της περιοχής μας παρατηρείται ξέρα στα έλατα. Η αρρώστεια προσβάλλει αρχικά την κορυφή των δέντρων και σταδιακά επεκτείνεται προς τα κάτω. Έτσι τα δάση μας γέμισαν νεκρά δέντρα.

Πιστεύουμε ότι το πρόβλημα είναι πολύ σοβαρά και γι' αυτό φροντίσαμε να ενημερωθούμε πάνω στο θέμα από αρμόδιους φορείς. Στο Δασαρχείο Κόνιτσας που απευθυνθήκαμε μας είπαν πως έχουν ήδη

σταλεί δείγματα στο Ινστιτούτο Δασικών ερευνών καθώς και στο Εργαστήριο Υλωρικής του Παν/μίου Θεσ/νίκης αλλά τα αποτελέσματα δεν ήρθαν ακόμη. Ίσως, είπαν, το γεγονός οφείλεται στην περσινή ξηρασία. Όποια όμως και αν είναι η αιτία, εκείνο που πρέπει να γίνει είναι η επαγρύπνηση των αρμοδίων αλλά και όλων μας για τη διάσωση των δασών μας. Με επικεφαλής το Δήμο Κόνιτσας και το Δασαρχείο, να γίνει επιτόπια έρευνα και να παρθούν τα κατάλληλα μέτρα. Μη ξεχνάμε πως τα δάση είναι πηγή πλούτου και ζωής για τον τόπο μας.

Γιατί;

• Γιατί δε γίνονται τ' αποκαλυπτήρια της «Ηρωίδας Ηπειρώτισσας» που κοντεύει να στοιχειώσει «μπουμπουλωμένη» μες στο νάυλον τόσα χρόνια;

• Γιατί, εκτός από μερικές εκδηλώσεις αδελφοτήτων και Συλλόγων των χωριών της Κόνιτσας, στην Αθήνα δεν ακούγεται τίποτα άλλο;

Προ καιρού ακούσαμε για Ομοσπονδία Αδελφοτήτων κλπ. Πού βρίσκεται αυτή η υπόθεση; Στις άλλες γειτονικές μας επαρχίες κάτι γίνεται, εμείς γιατί «καθούδουμε»;

Μήπως τώρα που θα γίνει σιγά - σιγά συμμάζεμα του κόσμου στις πόλεις, με τον ερχομό του χινόπωρου, πρέπει ν' ασχοληθούν σοβαρά μερικοί συμπατριώτες για να προκύψει κάτι καλό ως την επόμενη χρονιά;

Θα περιμένουμε!

Το περιοδικό μας ανοιχτό για κάθε σχετικό δημοσίευμα.

Ασημοχώρι

ΤΟ ΒΙΒΛΙΟ

Από καιρό σε καιρό, όλο και βγαίνουν στο φως της δημοσιότητας διάφορα βιβλία που αναφέρονται στην ιστορία και λαογραφία του τόπου μας.

Το περιοδικό μας έχει υποχρέωση να σχολιάζει και να προβάλλει κάθε βιβλίο που κυκλοφορεί σχετικά με την περιοχή μας.

Ανάμεσα στα βιβλία που λάβαμε μες στο 1985 είναι και το «ΛΙΣΚΑΤΣΙ» του πρέσβυ. Διον. Τάτση.

Ο π.Δ.Τ. στην καινούρια του αυτή εργασία, εκπληρώνοντας παλιούς του πόθους, καταπιάνεται με την ιστορία του χωριού του. Όπως γράφει ο ίδιος: «Σε τούτο το βιβλίο υπάρχουνε ιστορικά στοιχεία για το χωριό ΛΙΣΚΑΤΣΙ (Ασημοχώρι), περιγράφονται, το καταδύναμη οι εκκλησιές και οι ομορφιές του και εξιστορούνται τα βάσανα και οι ποικίλες περιπέτειες της ζωής των βουνίσσιων ανθρώπων του».

Επιπλέον, πολλές σελίδες του βιβλίου κοσμούνται με σκίτσα και φωτογραφίες

του Δημ.Γεωργάκη.

Το τελευταίο δεκαεξασέλιδο είναι ένα έγχρωμο φωτογραφικό «πορ πουρί» από τη ζωή στο χωριό και τη γύρω φύση.

Ο π. Δ.Τ. στο παρελθόν δημοσίευσε διάφορες εργασίες για τα μοναστήρια Παναγία Στομιώτισσα, Μακραλέξη Πωγωνίου, Αγ. Νικάνωρα και εκδίδει το διμηνιαίο πολυγραφημένο περιοδικό «Λίσκατση» με περιεχόμενο και προβληματισμούς, γύρω από το χωριό του. Με τη νέα του εργασία, νομίζουμε ότι προσφέρει ένα πνευματικό δώρο στους συγχωριανούς του και μια σελίδα παραπάνω στα κατάστιχα της βιβλιογραφίας της επαρχίας μας.

Αυτού του είδους οι εργασίες πρέπει να γίνονται παραδείγματα προς μίμηση, για πολλούς συμπατριώτες, ώστε να μη μείνει χωριό χωρίς την ιστορία του.

Όσοι επιθυμούν το βιβλίο του π.Δ.Τ. ας απευθυνθούν στον ίδιο.

Διεύθυνση: Κόνιτσα, τηλ. 22.788.

«ΚΟΝΙΤΣΙΩΤΙΚΑ»

Εις Κουτσούφλιανην ετελέσθησαν οι γάμοι του Φιλίππου Καρά μετά της θυγατρός του εκ Πεκλαρίου Νικ. Χατζή. Δια την επισκευή της οδού Κονίτσης – Μεσογεφύρας θα προσφέρωσιν: ο Δήμος Κονίτσης 2.000, η εκκλησία Αγ. Νικολάου Άνω Κονίτσης δρχ. 1.000, η εκκλησία Αγ. Αποστόλων Κάτω Κονίτσης 500. Η χριστιανική Κοινότης 1.000, η Μουσουλμανική 500 και το Αναγνωστοπούλειον Κλωροδότημα πιθανόν 2.500. Εκρίθη επανάγκες ίνα τηλεγραφικώς παρακληθεί η Σ. Κυβέρνησις όπως προσέλθη αρωγός δια του ποσού των 2.500 περίπου δραχ. προς αποπεράτωσιν του έργου.

Επανήλθεν εκ της περιοδείας του ο Σεβ. Μητροπολίτης μας κ. Σπυρίδων και μετά βραχείαν διαμονήν απήλθεν εις Πρεμετήν, ένθα πρόκειται να συγκροτηθεί γενική συνέλευσις των αντιπροσώπων της Β. Ηπείρου οίτινες θα συσκευφθώσι περί της εκλογής βουλευτών δια το Ελλην. Κοινοβούλιον και εκ της Β. Ηπείρου.

Αφίκετο την παρελθούσαν Δευτέραν ο Ανακριτής του Α' Τμήματος Ιωαννίνων Ν. Σταθόπουλος πρός διενέργειαν ευρυτάτων

ΑΠΟ ΤΗΝ ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΟΥ ΤΟΠΟΥ ΜΑΣ

Συνεχίζουμε τη δημοσίευση όσων ο συμπατριώτης μας κ. Ν. Τσίπας σταχυολόγησε από την εφημερίδα «ΗΠΕΙΡΟΣ» και αφορούν τη ζωή της Επαρχίας Κονίτσας κατά τα έτη 1913 – 1929:

18 – 10 – 1926.... «Εκ του Ταμείου των υπέρ κοινωφελών σκοπών κληροδοτημάτων των μεγάλων ευεργετών, εχορηγήθησαν ενεργεία της Α.Σ. του ρέκτου και του μάλα Φιλοπροόδου Μητροπολίτου Ιωαννίνων κ. Σπυρίδωνος, εκατόν (100.000) χιλ. δρχ. δια το σχολείον της Πυρσόγιαννης και ήδη συνεχίζεται η ανέγερσις αυτού ήτις λόγω ελλείψεως χρημάτων είχε διακοπεί το έργο, όμως χρειάζονται ακόμη ποσά.

ανακρίσεων δια την κατά του Συμβολαιογράφου της πόλεώς μας κατηγορίαν.

Επανήλθεν επίσης εκ της περιοδείας του ανά τα σχολεία της περιφέρειας μας ο Επιθεωρητής των Δημοτ. Σχολείων Γ. Διδυμιώτης.

Μετά ολιγόμηνον διαμονήν εις Ιωάννινα επανήλθεν εις Κόνιτσαν ο ιατρός Ιωάν. Αδαμαντίου.

Επανήλθον εξ Αβυσσηνίας οι Χρήστος Μούσιος και Κ.Β. Μούσιος. Επίσης εκ Δελβίνου ο Ιωάννης Π. Δόβας.

Εκ Μολίστης ηγγέλθησαν οι αρραβώνες του Χρ. Δ. Παπαχρηστίδου και της Φωτεινής Ν. Παπαγιάννη.

Ο διά λόγους, υπηρεσιακούς μεταβάς εις Ιωάννινα Ταμίας Θ. Θεοδωρακέας επανήλθεν.

25 – 12 – 1915

Επιθεωρητής των Σχολών της Κονίτσης και του Ιεροδιδασκαλείου Βελλάς, κατά το παρόν σχολ. έτος 1915 – 16 είναι ο Βασίλειος Γ. Παπαγεωργίου.

Αναπληρωτής Οικονομ. Εφόρου είναι ο Γεώργιος Παπαχρηστίδης και δημόσιος εισπράκτωρ ο Δημήτρ. Α. Αναγνώστου.

Αλλά και οι υπέρ αυτού αγωνιζόμενοι είναι όχι μικροί οι οποίοι φροντίζουν δια την ευόδωσιν και αποπεράτωσιν αυτού.

Μετά χαράς αγγέλλομεν ότι ο αρτιοσύστατος ενταύθα Σύλλογος Προοδευτική Ένωσις Πυρσόγιαννης ενεκρίθη και ανεγνωρίσθη υπό της Κυβερνήσεως, σκοπός δε αυτού αποκλειστικώς είναι η εξυπηρέτησις παντίων φιλανθρωπικών και κοινωφελών έργων και προ παντός η επιτάχυνσις της περατώσεως του Σχολείου. Ενεγράφησαν μέλη περί 250. Τα μέλη του Συμβουλίου κατά το παρόν απαρτίζονται εκ των Πετρ. Τσάνη ως Προέδρου, Χαρία Ματαρά αντιπρόεδρου, Κών. Γ. Σιάντρα ταμίου και Λουκά Πετσίνη γραμματέως, οίτινες εκ των χρημάτων τα οποία εισέπραξαν και άλλων εράνων, έθεσαν εις ε-

Πέρασε ένας χρόνος που χάσαμε το συνεργάτη μας και φίλο, Ανώτερο Γενικό Αρχίατρο ε.α. Νικ. Γιάκκα. Πέρσι στις 12 Αυγούστου άφησε την τελευταία του πνοή στο αγαπημένο του χωριό, στις Πάδες, εκεί που πρωτοανάπνευσε το ζωογόνο αέρα του Σμόλικα και απ' όπου ξεκίνησε για να κατακτήσει στην Αθήνα και στην Αμερική τα επιστημονικά εφόδια, που του εξασφάλισαν μια λαμπρή σταδιοδρομία.

Συνεργάτης μας, μέλος της συντακτικής επιτροπής του περιοδικού μας «Κόνιτσα» στη Βη περίοδο της έκδοσής του στην Αθήνα 1980-1985, δεν άφηνε ευκαιρία που να μην γράψει για τα προβλήματα του τόπου μας και προπαντός για τη Λάκκα, τη συγκοινωνιακή της βελτίωση και την οδική της σύνδεση με τη Μακεδονία και με το Ζαγόρι.

Λάτρης του χωριού του, το επισκέφτονταν τακτικά και περνούσε τα καλοκαίρια στις Πάδες, παρέχοντας συνάμα τις ιατρικές του υπηρεσίες στους συγχωριανούς του. Στο Ιατρείο του, στην οδό Στουρνάρα της Αθήνας δέχονταν πρόθυμος, πρόσχαρος κι' ακούραστος τους συμπατριώτες μας της πρωτεύουσας, για να τους κάνει καρδιογραφήματα, να τους δώ-

σει τις επιστημονικές του συμβουλές και να συζητήσει έπειτα μ' αυτούς τα προβλήματα του τόπου μας και τα νέα της ιδιαίτερης πατρίδας μας.

Ήταν εκεί, το Ιατρείο του Γιάκκα της οδού Στουρνάρα, μια κονιτσιώτικη Κυψέλη. Τώρα ερήμωσε, τον χάσαμε οι φίλοι, τον έχασαν οι συμπατριώτες της Κόνιτσας και των άλλων περιοχών, τον στερήθηκαν και τον έκλαψαν οι συγχωριανοί του, που τόσο τον αγαπούσαν. Ο Νικόλαος Γιάκκας έφυγε για το μακρινό και αγύριστο ταξίδι.

Όμως, αξέχαστε Νικ. Γιάκκα, ο φίλος σου που γράφει τις γραμμές αυτές δεν σε έκλαψε και δε σε κλαίει. Σε μακαρίζει μάλιστα, γιατί στάθηκες ευνούμενους της τύχης και αγαπημένος των εφέστιων Θεών, που όταν ήγγικε το πλήρωμα του χρόνου, δεν επέτρεψαν σε ξένη γή ν' αφήσεις την τελευταία σου πνοή. Σε κράτησαν εκεί, για να σ' αγκαλιάσει στοργικά η δική σου, η Παδιώτικη γη και να σου παραστέκουν στον αιώνιο ύπνο σου οι δρυάδες του Σμόλικα και οι νηρίδες του Αώου.

Αιωνία σου η μνήμη

Λ.Β.

νέργειαν την πλακόστρωσιν Αγ. Γεωργίου ώστε ο Ναός ούτος είναι οσονούπω εν τω περατούσθαι, διότι την επάλειψιν των τοιχωμάτων ανέλαβεν άλλος φιλότιμος πατριώτης ο κ. Γεώργ. Α. Παγώνης ...

Ο Ανταποκριτής Νικόλ. Παγώνης

27-11-1926. Επαρχιακός Σύνδεσμος οδοποιίας οδού Κονίτσης Μακεδονίας.

«Η προχθεσινή ημέρα εσημείωσε δια την Κόνιτσα στην περιφέρειαν αυτής ένα πάρα πολύ δυνατό εμπρός δια την καθόλου πρόοδον, ευημερίαν και τον πολιτι-

σμόν, ένα γενναιότατον βήμα και δι αυτήν ταύτην την ύπαρξιν αυτής...

Προχθές υπό την προεδρίαν και τας ευλογίας του Σεβ. Μητροπολίτου συνέπηξαν οι πρόεδροι Κοινοτήτων, τον Επαρχιακόν Σύνδεσμον οδοποιίας δια του κταρτισμού του Δ.Σ. υπό την προεδρίαν της Α. Σεβασμιότητος και 8 μελών ήτοι Αλ. Φλώρου, Ν. Παπακώστα, Λ. Λαμπρίδου, Β. Ζήση εκ Κονίτσης, Γ. Τσανούση εκ Μολίστης, Αγ. Πανταζή εκ Λισκακίου, Χ. Ρεμπέλη εκ Βουρμπιάνης και Αλ. Μαρτσέκη εκ Πυρσογιάννης».

ΣΤΗ ΜΝΗΜΗ ΤΗΣ Μ. ΒΛΑΧΑ

Ακόμη δεν μπορούμε να πιστέψουμε τον πρόωρο χαμό της. Το κορίτσι με την καθαρή σκέψη, τη μεγάλη καρδιά και το γάργαρα γέλιο δε θα βρεθεί πάλι κοντά μας. Δε θα μας ξαναμιλήσει για την ανάγκη εξανθρωπισμού της κοινωνίας μας, για το χρέος απέναντι στα μικρά παιδιά, για τις μικροχαρές και τις λύπες τις καθημερινές....

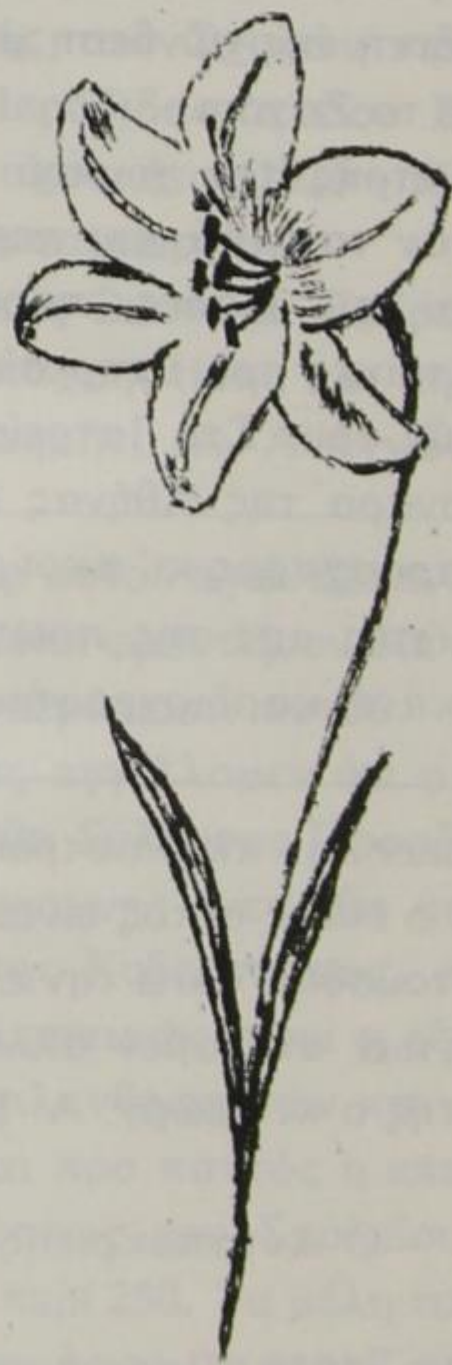
Έφυγε τόσο γρήγορα – στα τριανταδύο της. Η αρρώστεια, που σαν το σαράκι έτρωγε το κορμί της, τελικά τη λύγισε. Και πίστευε τόσο πολύ στη ζωή! Αγαπούσε τό-

σο πολύ τη ζωή, που, αν και πονούσε, ένα πικρό λόγο γι' αυτή δεν είπε μέχρι την τελευταία στιγμή. Μέσα απ' τους πόνους, σαν τα μαγιάτικα αγριολούλουδα στις παγωμένες πλαγιές της Γκαμήλας, άνθιζε το χαμόγελο στα χείλη της.

Η Μαρία δεν είχε εχθρούς. Όσοι τη γνώριζαν εκτίμησαν το ήθος της, την επαγγελματική της συνέπεια, την υπευθυνότητα, τη διάθεση κοινωνικής προσφοράς, την ανθρωπιά της...

Θα μας λείπει τόσο πολύ!

*Η αυλαία του θεάτρου έπεσε
Τους ρόλους μας τους παίξαμε καλά
– τύφλα σ' αυτούς που τη ζωή τους πέρασαν
μαθαίνοντας
να υποκρίνονται
Η μάταιη ελπίδα στις εξήμιση σωριάστηκε
δίχως ελπίδα
κι έμειναν πίσω τα φαντάσματα
η ανυπόκριτη χαρά,
οι δίκαιες πράξεις, το γέλιο το κρουστό,
τα λόγια τ' ασυμβίβαστα κι η αγάπη...
Τέλειωσε ο αγώνας
Η κλωστή
στους τριανταδύο της γύρους κόπηκε
και τ' όνειρο
πριν γεννηθεί
σαν πρωτοβρόχι έσβησε στου δρόμου τη
στροφή
που χάνεται....
Κανένας στου μεσημεριού τη μέθη δε στο-
χάστηκε
το μακρινό τ' αστέρι
φάντασμα ήταν, χάθηκε ή ακόμη ζει;
Κόρη,
που γύρευες μες στο Φθινόπωρο τριαντά-
φυλλα,
στάλες βροχής Αυγούστου λιόγευμα,
πού πας;
Έτσι θα φύγεις ξαφνικά!
– έτσι όπως ήρθες –
μα πού πας;*

Ένας γέροντας του Εκκλησιαστικού Προκομείου Κόνιτσας, ηλικίας σήμερα 88 ετών, ο Αθανάσιος Κίτσιος από το Κράσι – Ιωαννίνων, μου διηγήθηκε και μου έδωσε και γραπτές πληροφορίες, τις οποίες παραθέτω πιο κάτω, επειδή τις θεωρώ ότι δεν απέχουν και πολύ, από το έθιμο γάμου της περιοχής μας, της Κόνιτσας.

«Την Τετάρτη το βράδυ ρίχνουν ένα όπλο για ένδειξη του γάμου και για να πιάσουν τα προζύμια, για την κουλούρα της νύφης. Αφού μαζεύονται 4 – 5 κοπέλες συγγενείς και αδερφές του γαμπρού, τραγουδούν διάφορα νυφιάτικα τραγούδια, και ταυτόχρονα οι έμπειρες κυράδες κάνουν την κουλούρα με πολλά κεντίδια όμορφα.

Το πρωί της Παρασκευής πηγαίνουν δύο ανύπαντρα παιδιά, οι βλάμηδες, καλεσμένα από το γαμπρό, με δύο στολισμένα άλογα από καλοκεντημένες τσέργιες και κιλίμια, παίρνουν την κουλούρα στα χέρια, χωρίς να την κρεμάσουν στο άλογο, και με καλπασμό πηγαίνουν στο σπίτι της νύφης. Πριν φθάσουν στο σπίτι, ρίχνουν ένα όπλο, σε ένδειξη ότι έρχεται η κουλούρα και να προετοιμασθεί η νύφη.

Τους υποδέχεται με ωραία λουλούδια κυρωδάτα, και παίρνει την κουλούρα από τα χέρια με μεγάλη χαρά και ευθύς ρίχνει την πρώτη της ματιά στο νόμισμα που έχει στην κουλούρα, όπου της έβαλε η πεθερά της, σύμφωνα με το έθιμο.

Κατόπιν δίδει πλούσιο τραπέζι στους βλάμηδες, τους φέρνει στο κέφι με το γλυκό κρασί που πίνουν και όταν τελειώσει το τραπέζι, του δίδει (4) όμορφα δέματα με διάφορα δώρα για τους συγγενείς του γαμπρού, τα οποία, φορτώνουν στα άλογα και τα μεταφέρουν στο γαμπρό. Εκεί, ανοίγουν τα δέματα οι αδελφές του και κατόπιν τα μοιράζουν σύμφωνα με τις οδηγίες που γράφει η νύφη. Το πρώτο δώρο είναι

του γαμπρού. Ύστερα των βλάμηδων, του κουμπάρου, πεθερού, πεθεράς και των άλλων συγγενών.

Στη συνέχεια οι βλάμηδες πηγαίνουν την κουλούρα στον κουμπάρο, ρίχνουν ένα όπλο για προειδοποίηση, παραδίνουν στα χέρια του νούνου την κουλούρα και μετά τρέχουν να μοιράσουν τα καλέσματα του γάμου στους συγγενείς, οι οποίοι, ετοιμάζουν ένα αρνί ψητό και μια κόφα κρασί.

Το Σάββατο το απόγευμα πηγαίνουν όλοι οι καλεσμένοι στο σπίτι του γαμπρού, όπου αρχίζει ο γάμος με όργανα και χαρές. Ύστερα, ο γαμπρός, οι βλάμηδες και 5 – 6 παλληκάρια πηγαίνουν να πάρουν τον νουνό, με τα όργανα να παίζουν σ' όλο το δρόμο. Στο σπίτι του κουμπάρου στρώνεται τραπέζι, και μετά χοροί και τραγούδια. Γυρίζουν κατόπιν όλοι στο σπίτι του γαμπρού, που χορεύουν όλοι και που το πρόσταγμα τόχει ο νουνός για τη σειρά του χορού, πάντοτε με την πρέπουσα σειρά και τάξη.

Την Κυριακή, αφού ξυρίσουν το γαμπρό, ετοιμάζουν τα άλογα με διάφορα στολίδια και άνθη, με ιδιαίτερη δε επιμέλεια στολίζουν το ομορφότερο άλογο για το γαμπρό και μετά ξεκινούν φάλαγγα με χαρές και χουχουτίσματα (αστεία πειράγματα) για το σπίτι της νύφης. Οι βλάμηδες έχουν μια σημαία, με το σταυρό, όπου στα άκρα του έχουν βάλει από ένα μήλο κόκκινο για ένδειξη χαράς. Ένας αγγελιοφόρος προπορεύεται και πηγαίνει στο σπίτι της νύφης και τους ειδοποιεί ότι έρχεται το ψίκι (φαλαγγα).

Όταν φθάσουν στη νύφη, 5 – 6 παλληκάρια σηκώνονται όρθια στη σέλλα του αλόγου, στηριζόμενα στους αναβολείς, και βαδίζουν μέχρι την πόρτα του σπιτιού της νύφης.

Μπαίνουν κατόπιν στη σειρά οι καλεσμένοι της νύφης στην αυλή και υποδέχον-

ται τους συμπεθέρους του γαμπρού, ασπάζονται μεταξύ τους και εύχονται να μας ζήσουν και με υγεία. Στη συνέχεια βγαίνει ο πατέρας της νύφης, καλωσορίζει το γαμπρό τον οποίο βοηθάει να κατεβεί από το άλογο, τον αγκαλιάζει, τον φιλεί και του δωρίζει χρυσό σταυρό. Μετά μπαίνουν όλοι στο εσωτερικό του σπιτιού, στο μεγάλο οντά (αίθουσα υποδοχής) όπου δίνεται καλό τραπέζι με καλά νόστιμα φαγητά και πολύ κρασί. Στην αυλή γίνεται ο μεγάλος χορός με όργανα και ξεφαντώματα. Όταν κόντεβε η ώρα για το Μυστήριο, έφερναν τη νύφη στη πόρτα την οποία δέχεται ο γαμπρός και την τραβάει από το δεξί χέρι. Κατόπιν η νύφη φιλάει το χέρι του γαμπρού, ο οποίος την κερνάει χρυσή λίρα.

Στην αυλή γίνεται πάνζουρλισμός από τα όργανα και τα όπλα που πέφτουν από το πολύ κέφι που επικρατεί. Ακολούθως ανεβαίνουν καβάλα ο γαμπρός και η νύφη σε δύο μορφοστολισμένα άλογα και με όλη την ακολουθία επιστρέφουν στο σπίτι του γαμπρού. Μόλις φθάνουν στην αυλή, η νύφη σηκώνεται όρθια στο άλογο, γυρίζει προς Ανατολάς και προσκυνάει τρεις φορές. Έρχεται, στη συνέχεια ο πατέρας του γαμπρού, κατεβάζει τη νύφη από το άλογο, τη φιλάει στο μέτωπο και της δωρίζει χρυ-

σό σταυρό. Στην πόρτα του σπιτιού την καλοδέχεται η πεθερά, η μητέρα του γαμπρού, που έχει στρώσει το σπίτι με κατακάθαρα κιλίμια για να πατήσει η νύφη. Φιλάει το χέρι της πεθεράς, και η πεθερά την κερνάει χρυσή λίρα, την ραντίζει με λουλούδια, και της δίνει να πιεί γλυκό κρασί, για να βγάλει γλυκιά γλώσσα.

Και μετά έρχεται ο παπάς να κάνει τα στέφανα, στο σπίτι. Όλοι, παρακολουθούν με προσοχή και ευλάβεια, το μυστήριο του Γάμου. Αμα τελειώσει η ακολουθία, περνάν όλοι στο ετοιμασμένο τραπέζι, που είναι γεμάτο με ψητά κρέατα, τυριά σαλάτες, και προπαντός το αγνό ντόπιο κρασί. Έπειτα, αρχίζει ο ολονύκτιος χορός. Πρώτα χορεύουν στην κορυφή, τα νιόγαμπρα, που τα κρατάει ο νουνός. Στη συνέχεια, κρατάει η νύφη έναν έναν στην κορυφή και χορεύουν όλοι οι συγγενείς. Τη Δευτέρα το απόγευμα, κερνά ο κουμπάρος ψητό κρέας και γλυκό κρασί, από το κανίσκι του (τρόφιμα του Νουνού) και του εύχονται όλοι να του ζήσουν και πάντα τέτοια, νουνός τιμημένος. Ξεπροβοδούν μετά τον κουμπάρο με τα όργανα, τον αποχαιρετούν και έτσι τελειώνει ο Γάμος, στα χωριά του Μετσόβου.

Αχιλλέας Κολιός

Παρακαλούνται

όσοι μας στέλνουν εργασίες για δημοσίευση, να έχουν υπόψη τα εξής:

- 1) Αν γίνεται, τα κείμενα να είναι δακτυλογραφημένα.
- 2) Όταν είναι χειρόγραφα να γράφουν καθαρά και ευανάγνωστα.
- 3) Και στις δύο παραπάνω περιπτώσεις το γράψιμο να γίνεται MONON από τη μία όψη της κόλλας.
- 4) Να μην είναι μακροσκελή.

Αυτές οι λεπτομέρειες βοηθάνε τη Συντ. Επιτροπή και το τυπογραφείο.

Χειρόγραφα δεν επιστρέφονται.

Σ.Ε.

Στις 3/7 η Τσεχοσλοβακική 70 μελής παιδική χορωδία Χοάντετς Κράλοβε από κορίτσια μέχρι 17 χρόνων παρουσίασε ένα όμορφο πρόγραμμα στην αίθουσα της Μαθ. Εστίας με διάφορα τραγούδια (ακόμα και ελληνικά). Για την εκδήλωση φρόντισε ο Δήμος σε συνεργασία με τον Εξωρ. Σύλλογο.

Σύντομη ερμηνεία του κάθε τραγουδιού έκανε η Ναυσικά Σδούκου από τα τσέχικα στα ελληνικά. Η Ναυσικά ζει στην Τσεχοσλοβακία όπου κατέφυγε μετά τον εμφ. πόλεμο.

Το πρωί τα κορίτσια της χορωδίας τραγούδησαν στην Κεντρ. πλατεία της πόλης, ο Δήμαρχος τους πρόσφερε γλυκά και αναχώρησαν ευχαριστημένα από τη φιλοξενία και τις ομορφιές του τόπου. Στους Κονιτσιώτες άφησαν τις πιο καλές εντυπώσεις με την συμπεριφορά και το ήθος τους.

• Στις 5/7, ο γνωστός για τις εκδρομές του Γ. Μπαρμπούτης, οργάνωσε εκδρομή με Κονιτσιώτες και Δολιανίτες, στην Πελοπόννησο (Παναγιά Μαλεβή) με ενδιάμεσους σταθμούς στο Λουτράκι, Ναύπλιο, Αίγιο, Πάτρα.

• Στις αρχαιρεσίες του Δ.Σ. της ομάδας «ΠΙΝΔΟΥ» εκλέχτηκαν στις 2-7 οι παρακάτω: Χατζηεφραιμίδης Νικ. Πρόεδρος Χατζηρούμπης Νικήτας, Αντιπρόεδρος Γράφα Χαρίκλεια, Γραμματέας

Σκορδάς Σπυρ. Ταμίας Χατζηρούμπης Σταύρος, Γεν. Αρχηγός

Γαϊτανίδης Θωμάς, Έφορος υλικού Κίτσιος Βασ. Μέλος. Δερδέκης Χρήστος Μέλος. Υπεύθυνος ποδ. τμήματος, Νέκος Κων. Υπεύθ. βόλεϋ, Ντεντόπουλος Παναγ.

• Στις 16/7 στη Λέσχη Αξιωματικών, με την ευκαιρία της αποχώρησής του δ/τή του 583 τ. πεζικού κ. Γ. Κολιούλη και ανάληψη καθηκόντων από τον κ. Αθαν. Πλατή, δόθηκε δεξίωση με την παρουσία του στρατηγού της 8ης Μεραρχίας κ. Πορφυρίου, των αρχών της πόλης, προϊσταμένων

υπηρεσιών και άλλων πολιτών.

• Τ' Άη Λιώς έγιναν με επιτυχία τα καθιερωμένα πανηγύρια στα χωριά Μάζι, Οξυά και Φούρκα. Στη Φούρκα, όπως κάθε χρόνο, μετά τις γιορταστικές εκδηλώσεις στον Άη Λιά συνεχίστηκε το γλέντι στο χωριό, με μεγάλη συμμετοχή επισήμων και πολλών πολιτών.

• Μέλη της Ορειβ. ομάδας Κόνιτσας πραγματοποίησαν ανάβαση στην κορυφή του Γράμμου από την πλευρά του Πληκατιού, την 26/7.

• Φέτος, αναβίωσε και πάλι το παλιό πανηγύρι που γίνονταν στο Νικάνωρα, στις 17/7.

• Επιτυχία σημείωσαν και τα πανηγύρια Καστάνιανης και Κερασόβου με χορούς και γλέντια.

• Και στη μικρή Καλόβρυση φέτος έγινε όμορφο γλέντι στο πανηγύρι της Αγ. Παρασκευής.

• Στις 2/8 η θεατρική ομάδα Καστάνιανης παρουσίασε με επιτυχία την κωμωδία του Α. Σακελλάριου «Ούτε γάτα ούτε ζημιά».

• Με προσέλευση πλήθους κόσμου έγιναν τα πανηγύρια της Κλειδωνιάς 6/8 και της Καλλιθέας 7/8 αν και ένα ξαφνικό χάλασμα του καιρού κρύωσε λίγο την ατμόσφαιρα. Καλό πανηγύρι έγινε και στο Ελεύθερο.

Στις 7-8-86 στον ποταμό Βοϊδομάτη έγιναν οι 2οι πανελλήνιοι αγώνες ΚΑΓΙΑΚ. Η διοργάνωση ήταν του Ε.Ο.Σ. Αχαρνών.

Τα αποτελέσματα έχουν ως εξής:

- 1ος Μαμουνάς Ηλίας Ε.Ο.Σ. Αχαρνών
- 2ος Γεωργούδης Γεώργιος Α.Ο.Ν. Πετριτσίου
- 3ος Σαββίδης Ελευθέριος Α.Ο.Ν. Πετριτσίου
- 4ος Ξύδας Νικόλαος Ε.Ο.Σ. Αχαρνών
- 5ος Παπαϊωάννου Χρηστάκης Ε.Ο.Σ. Κονίτσης
- 6ος Σίμος Παναγιώτης Ε.Ο.Σ. Αχαρνών
- 7ος Τσαντούλας Αλέκος Ε.Ο.Σ. Αχαρνών
- 8ος Μακρής Γεώργιος Ε.Ο.Σ. Αχαρνών

- Την παραμονή του Δεκαπενταύγουστου έγινε στο Μοναστήρι της Μολυβδοσκεπάστης η καθιερωμένη λειτουργία. Χοροστάτησε ο Μητροπολίτης και ακολουθώντας την παράδοση, έλαβε μέρος πολύς κόσμος.

- Το πρωί της 15ης έγινε στο Μητροπολιτικό Ναό Αγ. Νικολάου η Δοξολογία για την Ημέρα των Ένοπλων Δυνάμεων.

Φέτος για πρώτη φορά παραβρέθηκε και ο σ. Μ. Σεβαστιανός αλλά δεν είχε μεγάλη προσέλευση κόσμου.

Εκτός από το Δήμαρχο και τις Στρατιωτικές αρχές λίγοι ήταν αυτοί που παρέστησαν στη Δοξολογία και συνέχεια στη Δεξίωση της Λέσχης και την κατάθεση στεφάνων στο μνημείο της πλατείας.

Φαίνεται ότι ο πολύς κόσμος προτιμάει τα πανηγύρια με τα κλαρίνα, αντί τις επίσημες εκδηλώσεις...

- Στα χωριά της Λάκας Αώου βρόντηξε πέρα για πέρα το ντέφι, όπως κάθε χρόνο, αλλά και από την άλλη μεριά του Σμόλικα δεν πήγαν πίσω τα γλέντια. Πυρσόγιαννη, Στράτσιανη, Πλαγιά, Κάντσικο, Αετομηλίτσα, Λαγκάδα, Μόλιστα το γλέντησαν καλά.

- Ο Πολιτιστ. Σύλλογος Νέων Φούρκας παρουσίασε στις 13/8 τη θεατρική παράσταση «Ξενοδοχείο η Φούρκα» του Γιώργου Α. Μακρή.

- Στις 17/8 το μεσημέρι η ΕΡΤ 1 πρόβαλλε ντοκυμαντέρ και τραγούδια από την Κόνιτσα και το Κεράσοβο.

- Ο Σύλλογος Παδιωτών ο «ΣΜΟΛΙΚΑΣ» έδωσε στο Γηροκομείο Κόνιτσας τρεις χιλιάδες δραχ. στη μνήμη του Ζήση Καραμπέρη.

- Επιταγή 5.000 δρχ. έλαβε το εκκλ. Συμβούλιο Κεφαλοχωρίου, από το Σύν/σμο Αναπ. Θυμάτων πολέμου, στη μνήμη του Μιχ. Θ. Φασούλη.

- 21/8. Επέστρεψαν στην Κόνιτσα 30 μέλη του Γυναικείου Συλλόγου που πραγματοποίησαν εκδρομή στην Αλβανία. Στη γειτονική χώρα επισκέφτηκαν το Σαράντι, Αργυρόκαστρο, Τίρανα, Μπεράτι και άλλες πόλεις.

- Την 23/8 γιορτάστηκε η μνήμη του Αγίου Κοσμά με εσπερινό και λιτάνευση της εικόνας του στην Κεντρική πλατεία. Την Κυριακή 24/8 τελέστηκε πανηγυρική λειτουργία στον ομώνυμο ναό. Στις εκδηλώσεις έλαβαν μέρος εκτός των Κονιτσιωτών και πολλοί ξένοι από διάφορες πόλεις και χωριά.

- Μεγάλες ορειβατικές εξορμήσεις έγιναν το φετινό καλοκαίρι στα βουνά Σμόλικα και Γκαμήλα από ομάδες ξένων και δικών μας φυσιολατρών.

Δεκάδες μέλη της Ορ. ομάδας Κόνιτσας ανέβηκαν στις Δρακόλιμνες Τύμφης και Σμόλικα. Στις 19/8, καλεσμένοι του τσέλιγκα Β. Ζιάγκα, σκαρφάλωσαν ως τις πλαγιές, την κορφή και τη λίμνη του Σμόλικα, 32 Παδιώτες, οι οποίοι θαύμασαν την ομορφιά του βουνού ξεκοκκαλίζοντας και το νόστιμο ψητό του τσέλιγκα.

Από τους αγώνες Καγιάκ

στο Βοϊδομάτη

Γεννήσεις: Ο φιλόλογος Δημήτρης Γάτσιος που υπηρέτησε για χρόνια στο Γυμνάσιο Κόνιτσας και η σύζυγός του Ελένη απόχτησαν στις 23-5-86 κοριτσάκι.

- Ο Γιώργος και η Ελένη Τάσιου απόχτησαν αγόρι στις 9-7.

- Στις 17-7 στην Αθήνα ο Σταύρος και η Φωτεινή Μπούσμπουλα απόχτησαν κοριτσάκι.

- Αγοράκι απόχτησαν στα Γιάννινα ο Αναστάσιος και η Μαρία Ρέμου από το Βρυσοχώρι.

- Ο Φώτης και η Φανή Ντίνου από την Καλλιθέα απόχτησαν κοριτσάκι στις 31/7.

- Στις 24/7 απόχτησαν στην Αθήνα κοριτσάκι ο Νίκος και η Ελένη Παπανικολάου.

- Κοριτσάκι απόχτησαν ο Νίκος και η Παναγιώτα Αμπάζ στις 17/7.

- Ο Σπύρος και η Αγνή Σκορδά απόχτησαν αγοράκι.

Αρραβώνες

Στις 22/8 έγιναν στο Μάζι οι αρραβώνες του Δημήτρη Κοτσάφτη και της Βασιλείας Κοτσάφτη.

- Στις 23/8 έγιναν οι αρραββώνες της Μαρούλας Παπαχρήστου από την Καστάνιανη με το Γιώργο Κολλάλης από την Αθήνα.

- Στις 23/8 αρραβωνιάστηκε στο Μάζι ο Κώστας Ν. Πορφύρης με την Ευσταθία Π. Στράτου.

- Στην ίδια ημερομηνία έγιναν οι αρραβώνες του Βαγγέλη Πορφύρη από την Εξοχή με τη Χαρίκλεια Σγούρου από τ' Άρματα.

ΓΑΜΟΙ

Παντρεύτηκαν:

Στις 19/7 στο Ναό Αγ. Κων/νου και Ελένης στην Κόνιτσα, ο Χρήστος Τσινασλανίδης και η Κέλλυ Αγγελή.

- Στις 27/7 Ο Νικόλ. Εξάρχου και η Χαρίκλεια Κ. Βαγενά.

- Ο Γιάννης Β. Μουρεχίδης και η Ντίνα Κίτση από τη Φούρκα.

- Ο Βασίλης Κιτσάτης και η Χαρίκλεια Α. Πηγαδά στα Γιάννινα.

- Στα Γιάννινα παντρεύτηκαν την ίδια μέρα και ο Νικόλ. Κατής από την Αρίστη, με τη Βάσω Κουγκούλη από την Κλειδωνιά.

- Επίσης στα Άρματα παντρεύτηκαν, ο Γιώργος Δ. Γιαννάκος με τη Φραγκούλα Πίκη.

- Στις 16/8 έγιναν οι γάμοι του Νικ. Κ. Σίμου και της Λούλας Φόλα στα Γιάννινα κι επακολούθησε γλέντι στο χωριό του γαμπρού, Πάδες.

- Στις 17/8 έγιναν στην Κόνιτσα οι γάμοι του Σταύρου Α. Κολιού και της Ελένης Γκαβίνου με γλέντι στα «Πλατανάκια».

- Στις 24/8, έγιναν οι γάμοι του Βασίλη Σπανού με τη Στέλλα Γρ. Βαγενά στην Πηγή.

- Την ίδια μέρα παντρεύτηκε στην Κόνιτσα ο Δημήτρης Παναγιωτίδης με τη Βασιλική Μάστορα.

- Την 30/8 έγιναν οι γάμοι στην Κόνιτσα, του Δημήτρη Ντάφλη και της Φωτεινής Γιαννούχου από τα Τρίκαλα. Μετά το μυστήριο ακολούθησε γλέντι στα «πλατανάκια».

- Στις 31/8 έγινε ο πρώτος πολιτικός γάμος στο Κεφαλοχώρι.

Παντρεύτηκαν ο Γιώργος Φασούλης με την Κωνσταντίνα Μιχαηλίδου, από την Αλεξανδρούπολη.

Βαπτίσεις:

- Στις 9/8 το ζεύγος Χαράλαμπος και Αναστασία Μακόπουλου βάφτισαν τον γιό τους:

Όνομα του νεοφώτιστου, Γεώργιος.

- Το όνομα Ευθαλία έδωσε ο νουνός Άδωνις Γκρέστας την 17/8 στην κορούλα του Θόδωρου και Δήμητρας Γκιοξάρη.

- Στις 24/8 βάφτισαν τα δίδυμα κοριτσάκια τους με τα ονόματα Χριστίνα και Εριφίλη, ο Κώστας και η Δήμητρα Γκίκα στην Κόνιτσα.

- Στους Φραγκάδες έγινε η βάφτιση της κορούλας του Νίκου και της Ελευθερίας Τάσιου. Δόθηκε το όνομα Παναγιώτα στη νεοφώτιστη.
- Στα Γιάννινα βάφτισαν το γιο τους ο Σπύρος και η Ευγενία Πορφυρίου την 24/8 και του έδωσαν το όνομα Νίκος.
- Το όνομα Παντελής δόθηκε στο αγοράκι του Κώστα και της Σπυριδούλας Χούσου την 10/8 στην Κόνιτσα.
- Ο Κ. Χούσος βάφτισε την 31/8 στην Κόνιτσα το κοριτσάκι του Χαρίση και της Σπυριδούλας Καρακογλου, δίνοντας στη μικρή το όνομα Σταυρούλα.

ΘΑΝΑΤΟΙ:

- Πέθαναν: Στις 29/6 η Ευφροσύνη Καραμπέρη στο Παλιοσέλι, ηλικίας 91 χρόνων.
- Στις 3/7 στην Κόνιτσα ο συνταξιούχος ταχυδρόμος Κώστας Σδράλλης σε ηλικία 71 χρόνων.
 - Στις 15/7 ο Νικόλας Ράμος (παλιός μυλωνάς του κάμπου της Κόνιτσας), σε ηλι-

κία 82 χρόνων.

- Στις 41/7, η Μαρία Ι. Κατσιμπαρη, στην Κόνιτσα, ηλικίας 74 χρόνων.
- Στις 17/7 στην Κόνιτσα ο Δημήτριος Σωτηρίου ηλικίας 67 χρόνων.
- Στην Αθήνα πέθανε, σε ηλικία 62 χρόνων ο Αποστ. Ζιώγας, πρώην καθηγητής του Γυμν. Κόνιτσας (20 – 7).
- Στις 21/7 βρέθηκε σκοτωμένος κοντά στη Σουσίτσα, ο γνωστός ταξιτζής Ζήσης Καραμπέρης. Το αυτοκίνητο έπεσε 200 μέτρα κάτω από το δρόμο.
- Στις 18/8 πέθανε στα Γιάννινα ο Βασ. Παπαδόπουλος ηλικίας 78 χρόνων και κηδεύτηκε στο χωριό του Αηδονοχώρι.
- Σε ηλικία 77 χρόνων, πέθανε την 29/7 η Παρασκευούλα σύζυγος Ανθιμου Φατέ.
- Στις 12/8 πέθανε στα Γιάννινα η νηπιόγωγός Μαζίου Μαρία Βλάχα σε ηλικία 32 χρόνων.
- Στην Καλλιθέα πέθανε στις 25/8 η Όλγα Ν. Ντίνου ηλικίας 75 χρόνων.

ΠΗΡΑΜΕ ΣΥΝΔΡΟΜΕΣ – ΕΝΙΣΧΥΣΕΙΣ

	Δρχ.	Παρασκευάς Αντώνης, Μάζι	500
Κίτσιος Φώτης, Αθήνα	1.000	Παπαδημητρίου Χαράλ. Πλαγιά	500
Καπακλής Κώστας, Πηγή	1.000	Τζωτζος Διομήδης Μεσολόγγι	500
Γκατσούλης Οδυσ. Αθήνα,	1.000	Βλάχος Νίκος, Νιγρίτα	500
Πορφυριάδης Γιώργος, Βέροια	1.000	Ζωγράφου – Λάππα Γεωργία Κόνιτσα	500
Μπούσμπουλας Σταύρος, Αθήνα	800	Πασπαλιάρης Φάνης, Αθήνα	500
Σκορδάς Κώστας, Κόνιτσα	500	Λοϊζου Χρυσούλα, Αθήνα	500
Ραμαντάνης Δημητρ. Γρεβενά	500	Παγανιά Βαρβάρα, Αθήνα	500
Ντίνος Λάμπρος, Καλλιθέα	500	Παπαχρήστου Φώτης, Γιάννινα	500
Βρανούσης Δ. Αθήνα	500	Παπαχρήστος Βαγγέλης Κόνιτσα	500
Τζημοράγκας Κων/νος, Θεσ/κη	500	Δερβένη Ελένη, Αθήνα	500
Ζακόπουλος Αχιλλέας, Αθήνα	500	Ευαγγελίδης Ευάγγελος, Κόνιτσα	500
Βάτσικας Αλεξ. Αθήνα	500	Βλάχα Μαρία, Κόνιτσα	500
Τσούτσος Αποστ. Αθήνα	500	Βλιώρας Χρίστος Αθήνα	500
Πριμηκύρης Χριστόδουλος, Αθήνα	500	Πίσπας Χρ. Αθήνα	500
Λάμπρου Γιώργος, Γιάννενα	500	Φίλιος Σπύρος, Αθήνα	500
Γκίκα – Νάτσια Χάϊδω, Κόνιτσα	500	Σκούρτης Δημ. Χιονιάδες	500
Τριανταφυλλίδης Κώστας, Θεσ/κη	500	Εξάρχου Βασίλης, Πηγή	500
Βουρδούκας Θανάσης, Πηγή	500	Παπαγιάννης Κώστας, Αγ. Παρασκ. ..	500
Χολέβας Χριστόδουλος, Αθήνα	500	Ζήκας Κων. Γερμανία	500

Ζώτος Νίκος, Αθήνα	500	Βαρβάτης Λάζαρος Κόνιτσα	500
Κίτσιος Χριστόφορος, Αθήνα	500	Κορτσινόγλου Ιορδάνης, Κόνιτσα	500
Χήρας Δημήτριος, Κόνιτσα	500	Νούτσος Παύλος, Κόνιτσα	500
Ζώτος Μιχαήλ, Κορωπί	500	Πάντος Πέτρος, Κόνιτσα	500
Τζάτζος Λάμπρος, Πικέρμι	500	Μαυρογιάννης Γιώργος, Κόνιτσα	500
Μπέλλος Ευάγγελος. Βούρμπιανη	500	Σιδέρης Ανδρέας, Γιάννινα	500
Παπαχρήστου Ανδρέας, Κόνιτσα	500	Σπανός Θωμάς, Αθήνα	500
Παπακώστας Αθανάσιος, Κόνιτσα	500	Μάντζιος Ανδρέας, Γιάννινα	500
Ευαγγέλου Ουρανία, Κόνιτσα	500	Αμπάζ Χατέμ, Κόνιτσα	500
Κωτσίνας Ιωάννης Αθήνα	500	Πλατή Ελισάβετ, Κόνιτσα	500
Γκόγκος Ιωάννης, Αθήνα	500	Λαζαρίδης Κώστας, Κουκούλι	500
Πρωτοσυγγέλου Χαρίλαος, Αθήνα	500	Πρωτοσυγγέλου Χαρ.Καλλιθέα	500
Πάντος Χαρίσης Κόνιτσα	500	Ντίνης Ιωάννης Θεσσαλονίκη	500
Καλούδης Νικ. Κόνιτσα	500	Ξάνθος Απόστολος, Γιάννινα	500
Χατζηεφραιμίδης Σάββας, Κόνιτσα	500	Μησιακούλη Αφροδίτη, Αθήνα	500
Βαγενάς Η. Βασίλης, Κόνιτσα	500	Νάτσης Αχιλλέας, Αθήνα	500
Δάλλας Δημήτριος, Κόνιτσα	500	Προπόδης Βασίλης, Πηγή	500
Λάκκας Γιώργος, Κόνιτσα	500	Σίμος Αλκιβιάδης, Γιάννινα	500
Κατσένης Μιχάλης Αθήνα	500	Σιώρος Απόστολος, Αθήνα	500
Γουσγούνης Μιχάλης, Αθήνα	500		

ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΣ Ν. ΡΕΜΠΕΛΗΣ
ΔΙΚΗΓΟΡΟΣ

ΣΚΟΥΦΑ 38 ΑΘΗΝΑ 106 72 ΤΗΛ. 36 39 782

ΣΠΥΡΟΣ Β. ΦΙΛΙΟΣ

ΔΙΚΗΓΟΡΟΣ ΠΑΡ' ΑΡΕΙΩ ΠΑΓΩ
& ΣΥΜΒΟΥΛΙΩ ΕΠΙΚΡΑΤΕΙΑΣ

ΑΙΟΛΟΥ 100	32 17 739
(ΧΑΥΤΕΙΑ)	ΤΗΛ. 32 17 555
4ος ΟΡΟΦΟΣ ΓΡΑΦ. 406	32 50 444
ΑΘΗΝΑΙ	ΟΙΚΙΑΣ: 76 40 207

DR ΚΩΣΤΑΣ Β. ΝΟΥΤΣΗΣ

ΔΕΡΜΑΤΟΛΟΓΟΣ - ΑΦΡΟΔΙΣΙΟΛΟΓΟΣ

Τ ΙΑΤΡΟΣ ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΟΥ «ΑΝΔΡΕΟΥ ΣΥΓΓΡΟΥ»
ΕΠΙΜΕΛ. ΝΟΣΩΝ. «ΛΟΙΜΩΔΩΝ ΝΟΣΩΝ»

ΙΑΤΡΕΙΟ : ΣΟΛΩΝΟΣ 66	
(ΑΠΕΝΑΝΤΙ ΑΠΟ ΤΗ ΝΟΜΙΚΗ ΣΧΟΛΗ)	
ΤΗΛ 3602.966 (106 80)	ΟΙΚΙΑ : ΚΑΙΣΙΑΝΔΡΑΣ 10
ΔΕΧΕΤΑΙ ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΑ 5 - 8 Μ Μ	ΑΝΘ ΗΛΙΟΥΠΟΛΗ
ΕΚΤΟΣ ΑΠΟ ΤΟ ΣΑΒΒΑΤΟ	ΤΗΛ 9701 285

Νίκη Σ. Γκουντουβά

Δικηγόρος

Γραφείον: Σταδίου 48
8ος όροφος - Αθήναι
Τηλ. 3210.807

ΤΕΧΝΙΚΟ ΓΡΑΦΕΙΟ

ΓΙΑΝΝΗ ΣΑΚΚΟΥΒΛΗ
ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΑ ΜΠΛ/ΚΟΥ-ΠΟΛΕΟΔΟΜΟΥ

ΚΟΝΙΤΣΑ τηλ 22330
κτίριο βιρηνοδικείου

Επιμέλεια εξωφύλλου: Γιάννη Σακκούλη

Τυπογραφεία Φωτοστοιχειοθεσία. Γ. ΤΣΟΛΗΣ Γιάννενα τηλ. 22-877